

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטין) ואח'

25.3.2021

נוסח מותר פרסום

לפני כבוד השופטת תמר בר-אשר

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

הנאשמים

1. ש' (קטין)
2. נ' (קטין) - הסתים

באת-כוח המאשימה: עו"ד מוריה בינה (פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי))
בא-כוח הנאשם 1: עו"ד ארז בר צבי

הכרעת דין בעניין הנאשם 1

הערה מיום 15.7.2021: הכרעת דין זו ניתנה ביום 25.3.2021. בעקבות בקשה לעיין בהכרעת הדין ולהתיר את פרסומה ולאחר שהתקבלה הסכמת בא-כוח הנאשם 1 לפרסום הכרעת הדין בכפוף להשמטת פרטים מזהים של הנאשם 1, של משפחתו ושל קטינים נוספים הנזכרים בהכרעת הדין, מתפרסם בזה נוסח המותר בפרסום.
במקום הפרטים שהושמטו, מופיע "אאאא"; במקום שמות יופיעו אותיות (שאינן בהכרח מייצגות את השמות).

* * *

בהתאם להכרעת דין זו נקבע בזה כי הנאשם 1 (להלן – **הנאשם**) עבר שתיים עשרה עבירות של יידוי או ירי של אבן או חפץ אחר לעבר כלי תחבורה, לפי סעיף 332א(ב) בצירוף סעיף 29(א) ו-(ב) בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – **חוק העונשין** או **החוק**) וכן חמש עבירות של היזק במזיד לרכב, לפי סעיף 413 בצירוף 29(א) ו-(ב) בחוק העונשין.

א. הערות כלליות בעניין ההליך הנדון והגדרת הנושא היחיד השנוי במחלוקת

2. כתב האישום הוגש ביום 20.6.2018 ותוקן ביום 27.6.2018. בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן (להלן – **כתב האישום**), שני הנאשמים הואשמו בעבירות אשר כאמור בפתח הדברים, נקבע כי הנאשם עבר. תמצית עובדות כתב האישום אשר יפורטו להלן, הן כי בליל שבת שחל בתאריך 26.5.2018, יידו שני הנאשמים אבנים אל עבר מכוניות שנסעו בשדרות חיים בר לב בירושלים (כביש 1). חלק מהמכוניות אף נפגעו וניזוקו.

3. עניינו של הנאשם 2 הסתיים לאחר הודאתו במסגרת הסדר טיעון בכל העבירות אשר נכללו בכתב האישום ואשר בהן גם מואשם הנאשם הנדון. הסדר הטיעון כלל את תיקון עובדות כתב האישום, אך לא כלל שינוי של העבירות שבהן הואשם ואף לא כלל הסכמה בעניין שאלת ההרשעה או בעניין העונש. בהכרעת הדין מיום 29.1.2020 נקבע כי הנאשם 2 עבר את כל העבירות שבהן הואשם

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטין) ואח'

וביום 14.1.2021, לאחר הליך שיקום ממושך, משמעותי ומרשים שעבר, ניתן בעניינו פסק דין הקובע כי הוא לא יורשע וכן נקבעו אמצעי הטיפול אשר הושתו עליו.

4. שמיעת ההוכחות בעניינו של הנאשם החלה רק ביום 5.11.2020, לאחר הליכים ממושכים, לרבות דיונים שאליהם לא התייצב וחילופי סניגורים מטעם הסנגוריה הציבורית, על רקע בקשותיהם לשחרור מיוצג הנאשם לנוכח טענותיהם בעניין חוסר שיתוף פעולה מצדו (ראו פרוטוקול הדיונים מיום 23.7.2020 ומיום 29.7.2020). מטעם זה, הדיון הראשון שבו נכח בא-כוחו הנוכחי של הנאשם, שלאחריו החלה שמיעה מסודרת של ההליך הנדון ושל הראיות, היה ביום 9.8.2020 ובמועד זה גם נקבעו ישיבות ההוכחות.

5. עובדות כתב האישום מבוססות על תיעוד האירועים בסרטון שצולם במצלמת אבטחה. הנאשם אינו חולק על עובדות אלו ולטענתו, הוא כופר בהן רק מחוסר ידיעה. טענתו היחידה של הנאשם (כפי שהובהרה בפתח ישיבת ההוכחות מיום 5.11.2020), היא רק כי הוא אינו מי שעשה עם הנאשם 2 את המעשים המתוארים בכתב האישום.

בהתאם לכך, השאלה היחידה השנויה במחלוקת שבה התמקדו הראיות, היא שאלת זיהוי הנער המתועד בסרטון לצד הנאשם 2, אם מדובר בנאשם, כטענת המאשימה או אם אינו הנאשם, כטענת ההגנה.

ב. עובדות כתב האישום

6. על-פי הנטען בכתב האישום, הנאשם עבר העבירות שבהן הוא מואשם עם הנאשם 2 בליל שבת, 26.5.2018, החל מהשעה 01:15, בשדרות חיים בר לב בירושלים (כביש 1). השניים עמדו על שפת המדרכה הצמודה לנתיבי הנסיעה המערביים (הצמודים לשכונת מוסררה, שבהם כיוון הנסיעה מצפון לדרום) (להלן – **הכביש ו-המדרכה**), והסתכלו על כלי הרכב שחלפו בכביש.

7. הנאשם הרים מהמדרכה אבן גדולה או חפץ קשיח אחר והשליך אותו על המדרכה כדי לנפצו לחתיכות ולאחר מכן, הרים אבן מהמדרכה. אותה עת נסע בנתיב הימני שבכביש מחמד אבו ראמילה, שנהג ברכב מסוג מרצדס (מ"ר 9451773), במהירות של כ-40-50 קמ"ש. בעת שחלף על פני הנאשמים, יידה הנאשם 2 אבן בעוצמה אל עבר הרכב, אשר פגעה בשמשה הקדמית וניפצה אותה.

8. סמוך לשעה 01:16 לערך, הרים הנאשם 2 אבן גדולה או חפץ קשיח אחר, השליך אותו בעוצמה על המדרכה ובכך ניפץ אותו לחתיכות. הנאשם 2 הרים את אחת החתיכות והתקרב אל עבר שפת המדרכה. הנאשם עמד על שפת המדרכה והסתכל אל עבר כלי הרכב המתקרבים לכיוונו. אותה עת נסע רכב בנתיב הימני שבכביש ובעת שחלף על פני הנאשמים, יידה הנאשם אבן לעברו. בתגובה לכך,

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטיין) ואח'

בלם הרכב והחל לנסוע לאחור. הנאשמים הבחינו בכך, רצו אל עבר הרכב, וידו לעברו אבנים נוספות. הרכב נסע מהמקום והנאשמים חזרו אל המקום שבו עמדו קודם לכן.

9. כעבור כדקה, שבמהלכה עמדו הנאשמים על שפת המדרכה והסתכלו לכיוון הגעת כלי הרכב בכביש, נסע בנתיב השמאלי בכביש מאהר עבידיה, שנהג ברכב מסוג סובארו אימפרזה (מ"ר 2412323), במהירות כ-50 קמ"ש. בעת שחלף על פני הנאשמים, יידה הנאשם אבן אל עבר הרכב, אשר פגעה בפח הרכב.

10. מיד לאחר מכן, נסע רכב בנתיב השמאלי במהירות, ובעת שחלף על פני הנאשמים, יידה הנאשם 2 בעוצמה אבן אל עבר הרכב.

11. לאחר מכן הרימו הנאשמים אבנים מהמדרכה. אותה עת, נסע בנתיב השמאלי בכביש עבד אלרחמאן עמרו, שנהג ברכב מסוג פורד (מ"ר 9315036), במהירות של כ-30-40 קמ"ש. לידו ישבה נוראן עליאן. בעת שרכבם חלף על פני הנאשמים, יידה כל אחד מהם בעוצמה אבן גדולה אל עבר הרכב. אבן אחת פגעה בשמשה הקדמית של הרכב, אשר נופצה כתוצאה מכך ואבן נוספת חדרה אל הרכב דרך החלון הקדמי-ימני ופגעה בכתף הימנית של נוראן עליאן. כתוצאה ממעשי הנאשמים, היא פונתה באמבולנס לבית חולים הדסה עין כרם לשם קבלת טיפול רפואי, ואף עבד נבדק בבית החולים.

12. לאחר המתואר, נסע בנתיב השמאלי בכביש ראיד סלאח, שנהג בטרנזיט (מ"ר 1569852), במהירות של כ-50 קמ"ש. ברכב היו גם אשתו וילדיו. בעת שחלף על פני הנאשמים, יידה הנאשם בעוצמה אבן אל עבר הרכב, אשר פגעה ברכב.

13. מיד לאחר מכן, ברחו הנאשמים בריצה מהמקום שבו עמדו, אך שבו אליו כעבור כדקה. השניים הרימו אבנים מהמדרכה ומהכביש, עמדו על שפת המדרכה והסתכלו לכיוון הגעת כלי הרכב הנוסעים בכביש. סמוך לכך, בשעה 01:20, נסע רכב בנתיב הימני בכביש, ובעת שחלף ליד הנאשמים, יידה הנאשם 2 אבן בעוצמה אל עבר הרכב.

14. לאחר מכן, יידה הנאשם אבן גדולה אל עבר אוטובוס שחלף בנתיב השמאלי בכביש. האבן פגעה בצדו הימני של האוטובוס, ונפלה על הנתיב הימני. אותה עת, חלפה בנתיב הימני מונית, אשר כתוצאה מנפילת האבן על הנתיב הימני, בלמה את נסיעתה וסטתה מהנתיב.

15. לאחר המתואר עזבו שני הנאשמים את המקום אך שבו אליו בחלוף כחמש דקות, הרימו אבנים מהמדרכה והתקרבו אל שפת הכביש. משהבחינו ברכב שנסע בנתיב השמאלי, יידה הנאשם אבן לעברו ובעת שהרכב חלף על פניהם, גם הנאשם 2 יידה בעוצמה שתי אבנים אל עבר הרכב. בתגובה לכך, בלם הרכב את נסיעתו ולאחר מכן המשיך בנסיעה.

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטיין) ואח'

16. לאחר מכן התרחק הנאשם 2 מהמקום ואילו הנאשם, אשר עמד על המדרכה, יידה אבן אל עבר רכב שנסע בנתיב הימני של הכביש וחלף על פניו.

מיד לאחר מכן, חזר הנאשם 2 אל המקום עם אבן גדולה בידיו, השליך אותה על המדרכה וניפץ אותה לחתיכות. הנאשם 2 הרים את אחת החתיכות והנאשם הרים שתיים מהחתיכות, התקרב אל שפת המדרכה ויידה את האבן אל עבר רכב שנסע בנתיב השמאלי בכביש. אותה עת, נסע בכביש סלאח אלדין שרבאתי, שנהג ברכב מסוג טויוטה (מ"ר 2901251), במהירות של כ-20-30 קמ"ש. בעת שחלף על פני הנאשמים, יידו שניהם אבנים אל עבר הרכב ופגעו בו. כתוצאה מכך נגרם נזק לפח ולגגון הרכב.

17. במהלך האירועים המתוארים, בחנו הנאשמים את כלי הרכב החולפים על פניהם בכביש, ובחרו לעבר אלו מבין כלי הרכב הם יידו את האבנים. כתוצאה ממעשיהם, נגרמו נזקים לחמישה כלי רכב, כמתואר לעיל.

ג. נושא המחלוקת, הראיות וסדר הדיון בהכרעת הדין

18. **השאלה היחידה השנויה במחלוקת:** עובדות כתב האישום מבוססות על תיעוד האירועים בסרטון שצולם במצלמת אבטחה, וכן על ראיות שונות בעניין עובדות אלו, אשר הוגשו בהסכמת ההגנה. בכלל זה, הודעות המתלוננים, מסמכים שהוגשו בעניין הנזקים שנגרמו לכלי הרכב שלעברם יודו האבנים וכן מסמכים רפואיים (ת/18 עד ת/32, ת/47).

לנוכח הודאת הנאשם 2, אף אין מחלוקת על חלקו בעבירות. המחלוקת היחידה היא כאמור, אם הנער הנראה לצד הנאשם 2 בסרטון המתעד את העבירות, הוא הנאשם הנדון. בהתאם לכך, השאלה היחידה השנויה במחלוקת, אשר בעניינה התמקדו העדויות שנשמעו והראיות שהוגשו, היא שאלת זיהוי הנאשם בסרטון האבטחה.

19. **העדים, הראיות והסיכומים:** קודם לשמיעת ההוכחות הוגש מטעם המאשימה, בהסכמת ההגנה, תיק מוצגים, אשר כלל את בעיקר את המוצגים הקשורים בעצם האירוע ובנזקים שנגרמו לכלי הרכב. במהלך שמיעת ההוכחות הוגשו מוצגים נוספים ובסך הכול הוגשו 66 מוצגים מטעם המאשימה ו-4 מוצגים מטעם ההגנה.

במסגרת פרשת התביעה נשמעו תשעה עדים ומטעם ההגנה נשמעו שני עדים, הנאשם ואמו.

סיכומי טענות הצדדים הוגשו בכתב. מטעם המאשימה הוגש ביום 29.12.2020 ומטעם ההגנה הוגש ביום 12.1.2021. בעקבות החלטה בעניין זיהוי הנאשם בסרטון באמצעות בית המשפט – החלטה שתידון בהמשך הדברים – ולאחר דיון בעניין, הוגשה ביום 16.2.2021 השלמת טענות מטעם ההגנה. המאשימה הורשתה להגיב לכך, אך ביום 3.3.2021 הודיעה כי אינה מבקשת להוסיף דבר.

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטיין) ואח'

20. **הערה בעניין עמודי הפרוטוקול:** מחמת תקלה, ישנה כפילות במספור בעמודי הפרוטוקול שמוספרו 174-208, ולפיכך ההפניה תהיה אל מועדי הדיון ואל עמודי הפרוטוקול.

21. **סדר הדיון בהכרעת הדין:** כפי שעוד יובהר, לאחר צפייה בסרטון, הגעתי לכלל מסקנה כי ניתן לזהות את הנאשם כמי שנראה בסרטון. לפיכך, תחילה יידון נושא זיהוי הנאשם באמצעות בית המשפט ולאחר מכן יידונו טענת ההגנה וכן שאר הראיות הנוגעות לנושא זיהוי הנאשם. בסופם של הדברים, תידון גרסת הנאשם.

ד. זיהוי באמצעות בית המשפט

רקע ועיקרי ההחלטה בעניין זיהוי הנאשם

22. המאשימה הגישה את סרטון האבטחה הכולל את תיעוד האירועים המתוארים בכתב (ת/35), וכן עותק מקוצר של הסרטון, המתמקד באירועים המתוארים בכתב האישום (ת/35א), אשר יכונה להלן – **הסרטון**). סרטונים אלו הוגשו בישיבת ההוכחות הראשונה באמצעות השוטר נביל סאלח (פרוטוקול מיום 5.11.2020, עמ' 71), לצד מוצגים נוספים הקשורים בו ובעריכתו.

לאחר הגשת סיכומי טענות הצדדים, עת נדרשתי לכתיבת הכרעת הדין, צפיתי בכל הסרטון ומצפיה זו הגעתי לכלל מסקנה כי הנאשם נראה בו בבירור. בהחלטתי מיום 19.1.2021 בעניין זה (להלן – **ההחלטה בעניין זיהוי הנאשם**), נקבע דיון שהתקיים ביום 31.1.2021, שאליו התייצב בא-כוח הנאשם, אך הנאשם לא התייצב ולאחריו הוגשה ביום 16.2.2021 השלמת טענות בכתב מטעם ההגנה (כאמור לעיל, המאשימה הודיעה כי אינה מבקשת להגיב לכך).

23. כאמור בהחלטה בעניין זיהוי הנאשם וכפי שהובהר לצדדים בפתיח הדיון (מיום 31.1.2021), הצפייה בסרטון לכל אורכו נעשתה לראשונה רק לקראת מתן הכרעת הדין. אמנם כבר במהלך שמיעת הראיות צפיתי בחלקו הראשון של הסרטון, אך מאחר שעד שלב מסוים (בערך דקה 10:08 מתוך 14:03 דקות), הנערים המיידים אבנים נראים ממרחק שאינו מאפשר זיהוי דמויות, הנחתי שזה המצב עד סוף הסרטון. אף הנחתי כי הוגש בעיקר כדי לשקף את אירועי יידוי האבנים אל עבר כלי הרכב, כפי שתוארו בכתב האישום, אשר אינם שנויים במחלוקת. לקראת מתן הכרעת הדין צפיתי בסרטון לכל אורכו ונוכחתי כי החל משלב מסוים, המצלמה נשלטה מרחוק והתקרבה (פעולת zoom in) אל הנערים הנראים בסרטון באופן המאפשר את זיהויים.

24. בהחלטה בעניין זיהוי הנאשם בסרטון, ניתנה לצדדים הודעה על התרשמותי, כי ניתן לזהות את הנאשם בסרטון בבירור. לפיכך, בהתאם לכלל שנקבע לעניין זה בפסיקה, מדובר בראייה אשר "מבחינת כשירותה, איכותה ובהירותה, עשויה להביא לקביעת ממצא בדבר זיהויו של הנאשם". בנסיבות אלו נקבע, כי מן הראוי שתינתן לצדדים "הזדמנות להביא ראיות נוספות, לרבות עדויות

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטיין) ואח'

מומחים, בין לתמיכה בממצא של הזיהוי ובין לסתירתו" (ע"פ 2653/98 בן דוד נ' מדינת ישראל, נב(4) 529 (1998) (להלן – עניין בן דוד), כבוד השופט א' מצא, עמ' 544. בקשה לדיון נוסף נדחתה בהחלטה בדנ"פ 5971/98 בן דוד נ' מדינת ישראל (24.2.1999), כבוד הנשיא א' ברק).

בהחלטה האמורה הוסבר הרקע להחלטה. כן הובהר שצפיתי בסרטון מספר פעמים ובמיוחד בקטעים שבהם נעשה תקריב של הצילום (zoom in), תוך התמקדות מקרוב בדמויות אשר על-פי הנטען בכתב האישום, הם שני הנאשמים, וכי מצפיה זו נוכחתי לראות כי בקטעי הסרטון אשר פורטו בהחלטה (שעוד יפורטו בהמשך הדברים), ניתן לזהות בבירור את שניהם.

עוד הוספתי בהחלטה, כי לאחר עיון מדוקדק וחוזר באותם קטעים בסרטון, הגעתי לכלל מסקנה כי לא רק שניתן לזהות את הנאשם בסרטון, אלא שבניגוד לטענת ההגנה, אף לא ניתן לטעות בינו לבין מי מאחיו (עניין זה יידון בנפרד, במסגרת הדיון בטענה זו של ההגנה).

25. על-פי הפסיקה וכאמור בהחלטה הנזכרת, התרשמות בית המשפט בעניין זיהוי הנאשם בסרטון, עשויה להצטרף לראיות נוספות בעניין זיהוי, אך התרשמות בית המשפט אף יכולה להיות כלי הזיהוי היחיד שעל-פיו ייקבע זיהוי הנאשם ואשר על-פיו הוא יורשע (עניין בן דוד, כבוד השופט י' קדמי, עמ' 538-539 (פסקה 6), כבוד השופט א' מצא, בעמ' 544, כבוד השופט ח' אריאל, בעמ' 546. ראו גם: ע"פ 4204/07 סוויסה נ' מדינת ישראל (23.10.2008), כבוד השופטת א' חיות, פסקה 10 וכן פסקי הדין המובאים שם (להלן – עניין סוויסה); ע"פ 602/06 אברהם נ' מדינת ישראל (22.1.2007), כבוד השופטת ד' ברלינר, פסקאות 4-6 (להלן – עניין אברהם); ע"פ 3162/17 זייצב נ' מדינת ישראל (19.10.2017), כבוד השופט ג' קרא, פסקאות 11-12 (להלן – עניין זייצב); ע"פ 7679/14 זהאדה נ' מדינת ישראל (15.8.2016), כבוד השופט נ' סולברג, פסקה 64 (להלן – עניין זהאדה); ע"פ 6864/03 רוקנשטיין נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(4) 657 (2004), כבוד השופט א' א' לוי, פסקה 13 (להלן – עניין רוקנשטיין)).

אף נקבע, כי בדרך כלל יינתן משקל רב לזיהוי של בית המשפט, אם היה זה לאחר דיונים רבים אשר במהלכם היכרות בית המשפט את הנאשם הגיעה לכדי "היכרות קרובה" ברמה מספקת (עניין בן-דוד, כבוד השופט י' קדמי, פסקה 7; עניין רוקנשטיין, פסקה 13).

במשך תקופה העולה על שנתיים מאז הגשת כתב האישום (ביום 20.6.2018), התקיימו לפניי שישה עשר דיונים שבהם נכח הנאשם. רובם בהפרשי זמן קצרים וחלקם אף היו דיונים ממושכים, כך שבמהלכם יכולתי להתרשם היטב ממראה הנאשם.

26. עם זאת, לצד ההלכה שלפיה בית המשפט רשאי לקבוע ממצאים ומסקנות בעניין זיהוי הנאשם על סמך התרשמותו, בין כראיה יחידה ובין כראיה נוספת, נקבע כי "בית המשפט נדרש לנהוג זהירות יתרה כשהוא משתמש בכוחו זה, מן הטעם שהתרשמותו אינה נבחנת במבחן של חקירה שכנגד" (עניין סוויסה, שם; עניין בן דוד, שם וראו גם את פסקי הדין שהוזכרו לעיל). מאחר

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטין) ואח'

שהתרשמות בית המשפט אינה עומדת למבחן החקירה הנגדית, נקבע, כי אם נוכח בית המשפט כי יוכל להסתמך על התרשמות לצורך זיהוי הנאשם, כי אז מוטב שתינתן לצדדים הזדמנות להביא ראיות נוספות, בין לתמיכה בזיהוי ובין לסתירתו (עניין בן דוד). בנסיבות כאמור, כפי שנאמר בהחלטתי הנזכרת, אף מוטב לאפשר לנאשם לכלכל את צעדיו בכל הנוגע לגרסתו.

מטעם זה ניתנה ההחלטה בעניין זיהוי הנאשם ואף נקבע דיון בעניין. הנאשם לא התייצב לדיון אשר התקיים ביום 31.1.2021, ולפיכך לבקשת בא-כוחו, ניתנה לו שהות להודיע את עמדתו. ביום 14.2.2021 הודיעה ההגנה כי הנאשם דבק בגרסתו, כי אינו מבקש להגיש ראיות נוספות, אך הוא מבקש להשלים את טענותיו בכתב. השלמת טענותיו הוגשה כאמור, ביום 16.2.2021.

זיהוי הנאשם בסרטון – תיאור הנראה בסרטון

27. לקראת מתן הכרעת הדין, שבתי וצפיתי בסרטון פעם נוספת והגעתי לאותן מסקנות אשר פורטו בהחלטה בעניין זיהוי הנאשם. עיקרי הדברים יובאו עתה.

28. בסרטון נראים שני הנאשמים המיידים אבנים כמתואר בכתב האישום. בחלקו הראשון של הסרטון הם נראים ממרחק רב, אשר אינו מאפשר את זיהויים. החל מדקה 09:08 בסרטון, המצלמה המתעדת את האירוע מוזזת ומתחיל מיקוד במקום שבו עומדים הנאשמים. החל משלב זה לערך, ניכר כי המצלמה נשלטת מרחוק וכי המצלם מתמקד בשני הנערים המיידים אבנים, כך שאחת לכמה דקות המצלמה מתקרבת עוד ועוד אל שני הנאשמים (נעשית פעולת zoom in). בעניין הזזת המצלמה העיד השוטר נביל סאלח, כי מדובר בפעולה שנעשתה במשל"ט (מרכז שליטה), אך לא הובא הסבר נוסף מעבר לכך (פרוטוקול מיום 5.11.2020, עמ' 71).

החל מדקה 15:10 בסרטון נראים נערים אחרים מתנדנדים על נדנדות סמוך לכניסה לרחוב מיכל ליב כץ, שזה המקום שבו עמדו שני הנערים שיידו אבנים, שאותם זיהיתי כי הם שני הנאשמים. הנאשמים עצמם מוסתרים מאחורי קיר בניין והחל מדקה 37:10 הם נראים חוזרים אל המקום שבו עמדו קודם לכן, סמוך לכביש. החל מדקה 15:11 שוב המצלמה מתמקדת בשני הנאשמים. החל מדקה 06:12 המצלמה מתקרבת עוד אל הנאשמים (עוד פעולת zoom in) ומתמקדת בשניהם. בדקה 30:12 הנאשם מתקרב לכיוון המצלמה כשלצדו הנאשם 2, כך שאת שניהם ניתן לזהות בבירור.

בדקה 12:13 המצלמה מוסיפה ומתקרבת עוד אל שני הנאשמים (עוד פעולת zoom in). החל משלב זה ניתן לראות באופן חד וברור את שני הנאשמים ובשלבם שבהם הנאשם הולך לכיוון המצלמה ומסתכל לעברה, ניתן לראות את פניו בבירור. בדקה 53:13 המצלמה מתקרבת עוד (עוד פעולת zoom in) ומדי פעם נראה הנאשם מתסכל לכיוונו. מהשלב הזה ועד סוף הסרטון (מעט לאחר דקה 03:14), ניתן להבחין באופן חד וברור בשני הנאשמים, אשר מדי פעם מביטים לכיוון המצלמה. כך במיוחד בקטעים הנראים בדקות 12:13-13:38 ובדקות 50:13-13:03 (סוף הסרטון).

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטיין) ואח'

איכות התמונה בסרטון

29. איכות הסרטון טובה מאד. התמונה חדה וברורה. לקראת סוף הסרטון, לאחר השלב שבו המצלמה מתקרבת מאד אל הנאשמים (דקה 12: 13), המצלמה מוזזת ימינה ומתמקדת בקיר בית מאחורי המקום שבו עומדים הנאשמים (דקות 13: 39-13: 49), ואז המצלמה מוזזת חזרה שמאלה, מתקרבת עוד אל שני הנאשמים ומתמקדת בהם (דקה 13: 53). בשלב שבו המצלמה מתמקדת בקיר הבית האמור, נראה באופן חד וברור שלט עם שם הרחוב שבכניסה אליו עמדו הנאשמים. בשלט כתוב בשלוש שפות (עברית, ערבית ואנגלית) 'רח' מיכל לייב כץ'. מדובר בשלט רגיל של שם הרחוב המותקן ברחובות בירושלים, שצבעו כחול, האותיות בצבע לבן והמילה "רח'" (ובאנגלית "ST.") מופיעה באותיות קטנות באופן משמעותי מהאותיות של שם הרחוב. גודל השלט 30x50 ס"מ (לעניין גודל השלט, ראו: אתר עיריית ירושלים, תכנית אב לשילוט מרכז העיר ירושלים, עמ' 47 מתוך 67 (לכל שני עמודים מספר אחד)). למרות גודל האותיות של שם הרחוב (על-פי הערכה, לכל היותר כ-4-5 ס"מ), ניתן להבחין בכתוב בשלט באופן חד וברור. אף ניתן להבחין בפרטים קטנים רבים נוספים הנראים בסרטון (מספר הרישוי של המכונית שעליה נשענים הנאשמים מדי פעם, מדבקות על קיר הבית, פרטים במזגן המותקן על קיר הבית ועוד פרטי פרטים רבים נוספים).

ניתן אפוא, לסכם בכך שמדובר בסרטון המצולם באיכות גבוהה וכי התמונה בו חדה וברורה באופן המאפשר לזהות את שני הנאשמים.

מפגש עם הנאשם בדיונים רבים המגיע לכדי "היכרות קרובה"

30. על-פי הפסיקה שעיקרה הובאו לעיל, בדרך כלל יש מקום למתן משקל רב לזיהוי של בית המשפט ובייחוד אם זיהוי זה נעשה לאחר דיונים רבים, אשר במהלכם היכרות בית המשפט את הנאשם הגיעה לכדי "היכרות קרובה" ברמה מספקת (ראו בין השאר: עניין בן-דוד, כבוד השופט י' קדמי, פסקה 7; עניין רוקשנטיין, פסקה 13).

כאמור בהחלטה בעניין זיהוי הנאשם, מאז הגשת כתב האישום (ביום 20.6.2018) ובמשך תקופה בת כשנתיים וחצי התקיימו בעניין ההליך הנדון דיונים רבים מאד. בעניינו של הנאשם התקיימו שישה-עשר דיונים שבהם הוא נכח, חלקם בהפרשי זמן קצרים וחלקם, בעיקר ישיבות ההוכחות והדיונים בנושא ייצוג הנאשם, היו ממושכים. בדומה, גם בעניין הנאשם 2 התקיימו דיונים רבים מאד. מספרם הרב של הדיונים בעניין כל אחד משני הנאשמים עולה אם כן, כדי "היכרות קרובה", אשר אפשרה את זיהויים בסרטון.

31. אמנם אין חשיבות למספר המדויק של הדיונים שהתקיימו, אך למען הסדר הטוב ומאחר שההגנה טענה כי התקיימו רק אחד-עשר דיונים, להלן פירוט הדיונים שהתקיימו.

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטין) ואח'

עד היום התקיימו בהליך הנדון 31 דיונים בעניין שני הנאשמים. 7 דיונים היו משותפים לשני הנאשמים (בתאריכים 15.7.2018, 11.10.2018, 12.12.2018, 11.7.2019, 14.11.2019, 10.12.2019, 29.1.2020), מתוכם נכח הנאשם רק ב-3 דיונים (אלו שהתקיימו בתאריכים 11.10.2018, 11.7.2019 ו-10.12.2019), ומארבעת הדיונים הנוספים הוא נעדר; נוסף לשבעת הדיונים המשותפים, התקיימו עוד 15 דיונים רק בעניין הנאשם הנדון (בתאריכים 3.3.2020, 3.5.2020, 26.5.2020, 11.6.2020, 1.7.2020, 6.7.2020, 23.7.2020, 29.7.2020, 9.8.2020, 29.10.2020, 5.11.2020, 19.11.2020, 10.12.2020, 22.12.2020, 31.1.2020). מתוכם נכח הנאשם ב-13 דיונים ומשני דיונים הוא נעדר (הדיונים שהתקיימו בתאריכים 3.3.2020 ו-31.1.2021).

סך הכול התקיימו בעניינו של הנאשם 22 דיונים, שמתוכם הוא נכח ב-16 דיונים. מתוכם 8 דיונים היו ממושכים (ארבעת הדיונים שהתקיימו בתאריכים 1.7.2020, 6.7.2020, 23.7.2020 ו-29.7.2020, עסקו בנושא ייצוג הנאשם והחלפת בא-כוחו וארבעה הדיונים בתאריכים 5.11.2020, 19.11.2020, 10.12.2020 ו-22.12.2020 היו ישיבות הוכחות).

32. לשלמות הדברים ומאחר שגם את הנאשם 2 זיהיתי בסרטון, נוסף, כי נאשם זה נכח ב-11 דיונים שהתקיימו לפניי (בעניינו התקיימו 16 דיונים. מתוכם 7 היו משותפים לשני הנאשמים, ומתוכם הוא התייצב ל-6 דיונים. בשל היעדרותי, 3 דיונים שהיו רק בעניין הנאשם 2 התקיימו לפני שופט תורן. בנוסף לכך התקיימו לפניי עוד 5 דיונים בעניין הנאשם 2, שאליהם התייצב. סך הכול התקיימו בעניינו 16 דיונים, 13 מתוכם התקיימו לפניי והוא התייצב ל-11 מתוכם).

זיהוי הנאשם על-פי מראהו

33. הנאשם יליד XX.XX.2003 וכיום הוא מתקרב לגיל 18. על-פי כתב האישום, העבירות נעברו ביום 26.5.2018, עת הנאשם היה בן 15 ו-X חודשים. מאז סמוך למועד שבו נעברו העבירות ועד עתה ראיתי את הנאשם באופן כמעט רצוף אחת למספר חודשים בודדים, למספר שבועות ולעתים בהפרש של ימים בודדים (הדיון הראשון שאליו התייצב היה ביום 11.10.2018, כארבעה חודשים וחצי לאחר מועד העבירות, והדיון האחרון שאליו התייצב היה ביום 22.12.2020). השינוי שחל בנאשם מאז הגשת כתב האישום אינו משמעותי ומכל מקום, ראיתי אותו לעתים תכופות במהלך כל התקופה מאז סמוך למועד התייעוד בסרטון.

34. הנאשם הוא נער נמוך מאד יחסית לגילו וקטן גוף. גופו ומראהו החריגים הם כשל ילד קטן, והוא נראה צעיר באופן משמעותי מכפי גילו. גם הנאשם 2 אינו גבוה, אך הפרש הגבהים בין השניים משמעותי מאד. ניתן לראות בסרטון כי גם במצב שבו הנאשם 2 עמד על הכביש והנאשם עמד לצדו על המדרכה המוגבהת, הוא עדיין נמוך באופן משמעותי מהנאשם 2 (ראו למשל בסרטון, מדקה 34:13). בהבדל המשמעותי והניכר בין גובהו של הנאשם 2 לבין גובהו של הנאשם, הבחנתי בבירור עוד בדיונים שהתקיימו לפניי שבהם נכחו שניהם.

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטין) ואח'

למרות העובדה שבמהלך כשנתיים וחצי מאז הוגש כתב האישום, הנאשם התבגר מגיל 15 ו-X חודשים עד כמעט גיל 18, לא חל שינוי משמעותי במראה שלו. גם אם גבה מעט והתבגר, לא היה זה שינוי משמעותי ניכר. מכל מקום, ראיתי אותו מדי פעם במהלך כל התקופה ואף מראהו הייחודי המתואר, מחזק את זיהויו.

35. אחד הנושאים שעלו בהקשר של זיהוי הנאשם הוא אם במועד שבו נעברו העבירות היו לו פאות בצדי ראשו. מתמונות שהגישה ההגנה, שמועד צילומן עוד יידון בהמשך הדברים, עולה כי עד מספר שנים קודם למועד העבירות היו לנאשם פאות ארוכות (נ/2 ו-נ/3). לעומת זאת, ביום 21.3.2018, מעט מעל חודשיים קודם למועד העבירות, צולם הנאשם לאלבום המשטרה ובתמונה זו שיערו נראה קצוץ ופאותיו גזוזות (ת/52).

בחקירתו הראשונה במשטרה אמר הנאשם, כי לא יתכן שהוא הנער הנראה בסרטון ואף אינו מאמין לדברי החוקר כי מי מחבריו זיהה אותו בסרטון, מאחר שלטענתו, לנער הנראה בסרטון היו פאות, בעוד שלו אין פאות. לדבריו, "לא מאמין. לבחור הקטן בתמונה יש פאות קטנות. לי אתה רואה פאות?" (הודעתו מיום 12.6.2018 – ת/4, שורה 66). דברים דומים אמר גם בחקירתו השנייה (הודעתו מיום 15.6.2018 – ת/1, שורות 16-17): "... לא הייתי שמה, מה אתם רוצים ממני, רואים אדם עם פאות בתמונה...".

בעדותו בבית המשפט לא יכול היה הנאשם לנקוב במועד המדויק שעד אליו היו לו פאות ארוכות, אך טען כי היה זה עד כשנתיים-שלוש קודם למועד עדותו (פרוטוקול מיום 10.12.2020, עמ' 215 שורות 13-16). במענה לשאלת בית המשפט אם במועד העבירות היו לו פאות, השיב, "נראה לי". לאחר שנאמר לו כי היה זה במהלך התקופה הקרובה לחג פסח ולחג שבועות, נשאל שוב אם היה עם פאות באותה תקופה ועל כך השיב "כן. כן" (שם, שורות 23-25).

דברי הנאשם כי היו לו פאות במועד שבו נעברו העבירות אינם נכונים. שכן כאמור, כחודשיים קודם לכן, ביום 21.3.2018, מועד צילומו לאלבום המשטרה, שיערו ופאותיו היו גזוזים (ת/52). כמו כן, בניגוד לדברי הנאשם, לנער הנמוך הנראה בסרטון אין פאות. שיערו אמנם מגודל יותר משיערו בתמונה שצולמה לאלבום המשטרה וכך גם פאותיו אינן קצוצות, אך אין מדובר בפאות שניתן להבחין בהן (בשונה מפאותיו הארוכות של הנאשם 2). אמנם בסרטון שצולם ביום 26.5.2018, שיערו של הנאשם מגודל יותר לעומת שיערו בתמונה לאלבום המשטרה, אך הדבר מתיישב עם העובדה שמועד העבירות חל ביום י"ב בסיוון התשע"ח, פחות משבוע לאחר חג השבועות. כידוע, נוהגים שלא להסתפר בימי ספירת העומר, שראשיתם בחג הפסח והם מסתיימים בחג השבועות. יש אפוא, להניח כי במועד העבירות הנאשם עדיין לא הסתפר ואורך שיערו בסרטון אמנם נראה מתאים לנער אשר לא הסתפר במשך למעלה מחודשיים.

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטין) ואח'

36. מאפיין נוסף של הנאשם הוא תנועותיו ואופן הליכתו המעט קופצנית. הבחנתי בדיונים ואף ניתן להבחין בכך בהליכתו ובתנועותיו כפי שתועדו בסרטון. כפי שעוד ייאמר בהמשך, אף היה עד נוסף אשר זיהה את הנאשם בסרטון בין השאר גם על-פי אופן הליכתו.

זיהוי הנאשם בסרטון – סיכום

37. מכל הטעמים אשר פורטו בפרק זה הגעתי לכלל מסקנה כי ניתן לזהות את הנאשם באופן ברור בסרטון. כפי שיובהר בפרק הבא, אף לא ניתן לטעות בין הנאשם לבין אחיו ומכל מקום, ההגנה אף לא הראתה כי ישנה אפשרות לטעות בזיהוי הנאשם בשל דמיון אפשרי למי מאחיו. לפיכך וכפי מדובר בראיה אשר "מבחינת כשירותה, איכותה ובהירותה, עשויה להביא לקביעת ממצא בדבר זיהויו של הנאשם" ואף להרשעתו על-פיה (עניין בן דוד). כפי שכבר נאמר, לצדדים ניתנה הודעה על התרשמותי בדבר זיהוי הנאשם בסרטון ואף ניתנה להם הזדמנות להבאת ראיות נוספות (שם, כבוד השופט א' מצא, עמ' 544), אך למעט השלמת טענות ההגנה, לא הוגש דבר נוסף.

בהתאם לפסיקה שעיקריה הובאו לעיל, התרשמותי בית המשפט בעניין זיהוי הנאשם עשויה להצטרף לראיות נוספות בעניין זיהויו, אך התרשמות זו אף עשויה להיות כלי הזיהוי היחיד שעל בסיסו ייקבעו ממצאים בעניין זיהוי הנאשם ובעניין הרשעתו (עניין בן דוד, כבוד השופט י' קדמי, עמ' 538-539 (פסקה 6), כבוד השופט א' מצא, בעמ' 544, כבוד השופט ח' אריאל, בעמ' 546). "התרשמותי בית המשפט ממראה עיניו הוא אחד 'מכלי העבודה' החשובים העומדים לרשותו, והיא נדבך חשוב ומרכזי בקביעת מהימנות עדים, בחינת ראיות חפציות וכיו"ב. לא זו בלבד שבית המשפט רשאי לעשות שימוש בכלי זה, אלא שתפקידו השיפוטי מחייב אותו להיעזר במראה עיניו, וכל עוד לא מדובר בהתרשמות הדורשת מומחיות – אין בכך כל פסול" (עניין אברהם, פסקה 4. ראו גם: עניין סוויסה, פסקה 10 ופסקי הדין הנזכרים שם; עניין זייצב, פסקאות 11-12; עניין זהאדה, פסקה 64; עניין רוקנשטיין, פסקה 13).

38. כך בדרך כלל וכך במיוחד במקום שבו נמצא כי לאחר מספר דיונים רב רכש בית המשפט "היכרות קרובה" ומספקת לשם זיהוי הנאשם. כך למשל, במשפט שבו התקיימו חמישה עשר דיונים לפני הערכאה הדיונית נקבע, כי "היכרות שרכש השופט המלומד של בית משפט קמא במשך חמש עשרה הישיבות שקוימו בעניינו... ובמהלכן התרשם ממראהו... מהבעות פניו ומתגובותיו", עדיפה על פני מסקנות המומחה אשר התבססה על השוואת תמונות (עניין רוקנשטיין, פסקה 13. ראו גם עניין בן-דוד, בדבריו של כבוד השופט י' קדמי, פסקה 47).

בהשלמת טענותיה של ההגנה נטען כי לכאורה לא התקיים מספר דיונים מספיק לפניי וכי אין להשוות בין עניין בן-דוד, אשר בו דובר בזיהוי של בית המשפט לאחר שלושים דיונים בנוכחות הנאשם, לעומת עניינו של הנאשם, אשר לטענת ההגנה התקיימו בעניינו רק אחד-עשר דיונים, כשליש ממספר הדיונים בעניין בן-דוד.

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטין) ואח'

טענה זו של ההגנה אינה יכולה לעמוד משורה של טעמים. **ראשית**, הטענה נשענת על הנחה שגויה בעניין מספר הדיונים שהתקיימו. כאמור, בעניינו של הנאשם התקיימו לפניי במשך למעלה משנתיים שישה-עשר דיונים שאליהם התייצב (מתוך עשרים ושניים דיונים). **שנית**, אין צורך במספר דיונים מינימאלי כלשהו כדי שבית המשפט יוכל להתרשם כי הנאשם הוא מי שנראה בסרטון. לעתים אף די בדיון אחד כדי לאפשר את הזיהוי. בעניינו של הנאשם התקיימו דיונים רבים, חלקם אף סמוך למועד העבירה, באופן שאפשר לזהות אותו בסרטון בוודאות, כשם שאת הנאשם 2, שבעניינו התקיימו פחות דיונים, ניתן לזהות בסרטון בוודאות. **שלישית**, בהיעדר רלוונטיות למספר הדיונים, ברוב פסקי הדין שהוזכרו, שבהם נקבע כי בית המשפט יכול היה לזהות נאשם בסרטון או בתמונה על-פי התרשמותו ממראה עיניו, כלל לא נדרשו למספר הדיונים שהתקיימו (זאת למעט עניין רוקנשטיין, שבו נאמר שהתקיימו חמישה-עשר דיונים ועניין בן-דוד, שבו התקיימו שלושים דיונים).

39. לסיכום וכאמור, מסקנתי היא כי זיהיתי בבירור את שני הנאשמים כמי שנראים בסרטון המתעד את העבירות. אמנם די בזיהוי של בית המשפט כדי לבסס את הרשעת הנאשם, אך אף אם הדבר בבחינת למעלה מהדרוש, להלן נדון בשאר הראיות אשר מהן עולה המסקנה כי הנאשם הוא זה שתועד בסרטון כמי שעבר את העבירות עם הנאשם 2. אך תחילה יובהר מדוע יש לדחות את ניסיון ההגנה לטעון כי אין לשלול את האפשרות שבסרטון נראה אחד מאחיו של הנאשם.

ה. שלילת טענת ההגנה בדבר האפשרות שמדובר במי מאחיו של הנאשם

טענת ההגנה

40. ההגנה ניסתה להטיל ספק בזיהוי הנאשם, בכך שניסתה להציג אפשרות שלפיה לא ניתן לשלול את האפשרות שהנער הנראה בסרטון כמי שעבר את העבירות הוא אחד משלושת אחיו של הנאשם, הקרובים אליו בגיל.

טענת ההגנה נשענת על תמונה מוגדלת צבעונית שבה נראים הנאשם, אביו וכל אחיו (נ/2), ולהלן – **תמונת המשפחה**), אשר נטען כי צולמה סמוך למועד שבו נעברה העבירה. כן הגישה ההגנה תמונה של הנאשם (נ/3), אשר נטען כי צולמה באותו מועד. בענין מועד צילום התמונות העידה אמו של הנאשם, הגב' XXXX XXXX (להלן – **אמו של הנאשם**), אשר לדבריה, התמונות צולמו במהלך חול המועד פסח, שחל בתחילת חודש אפריל 2018 (פרוטוקול מיום 22.12.2020, עמ' 229), פחות מחודשיים קודם למועד העבירות. לדבריה, התמונות צולמו במהלך טיול משפחתי, תמונת המשפחה צולמה בעכו ותמונת הנאשם בטבריה (שם).

41. לאחר בחינת טענת ההגנה וכלל הראיות הנוגעות לטענה זו, הגעתי לשלוש מסקנות מובהקות: **האחת**, תמונת המשפחה לא צולמה במועד הנטען, אלא לפחות כשנתיים קודם למועד העבירה; **השנייה**, לא ניתן לטעות בזיהוי בין הנאשם לבין מי מאחיו; **השלישית**, טענת ההגנה בדבר טעות אפשרית בין הנאשם לבין מי מאחיו לא הוכחה, כך שאף מטעם זה יש לדחותה.

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטין) ואח'

טענת ההגנה, הראיות הנוגעות אליה ונימוקי המסקנות האמורות, יידונו עתה.

העובדות והראיות הקשורות בטענת ההגנה ובמשפחת הנאשם

42. המידע בעניין בני משפחת הנאשם מפורט בעץ המשפחה שהגישה המאשימה, אשר הודפס ממחשב המשטרה ביום 4.11.2020 (ת/55, ולהלן – **עץ המשפחה**). עץ המשפחה כולל את שמות בני המשפחה, ההורים וששת הילדים, את מספרי תעודת הזהות שלהם ואת גילם במועד הדפסתו.

נוסף למידע זה, הגישה המאשימה תמונות של הנאשם ושל שניים מאחיו מתוך האלבום המשטירתי (להלן גם – **אלבום המשטרה או האלבום**), שהודפסו במהלך חודש דצמבר 2020. בדף האלבום של כל אחד מהמצולמים מופיעה תמונת פנים, תמונת פרופיל, תמונת כל הגוף (בעמידה), תאריך לידה של המצולם, תאריך הצילום, וגיל המצולם במועד הדפסת התמונה מהאלבום.

43. בתמונת המשפחה נראים כאמור, הנאשם, אביו, ארבעת אחיו ואחות של הנאשם. הנאשם ושלושת אחיו הגדולים לובשים חולצות לבנות ומכנסיים שחורים, לראשיהם כיפות שחורות גדולות ולארבעתם פאות ארוכות ומסובבות בצדי ראשיהם (אחד האחים העביר את הפאות מאחורי אוזניו, והן נראות מעט קצרות יותר).

בעדויותיהם של הנאשם ושל אמו, הסבירו שניהם מיהו כל אחד מארבעת הילדים הגדולים הנראים בתמונת המשפחה ומה גילם (עדות הנאשם – פרוטוקול מיום 10.12.2020, עמ' 196-197; עדות אמו של הנאשם – פרוטוקול מיום 22.12.2020, עמ' 232).

להלן פרטיהם של הנאשם ושל אחיו, על-פי כלל הראיות המפורטות לעיל (עץ המשפחה, הכולל את גיל בני המשפחה במועד הדפסת המידע אך לא כולל תאריכי לידה; נתוני אלבום המשטרה, הכוללים תאריכי לידה; זיהוי האחים בתמונת המשפחה לפי עדויותיהם של הנאשם ושל אמו):

(1) **א', בן 20** – מס' 5 בתמונת המשפחה. כנראה יליד שנת 2000 (גילו ושנת הלידה עולים מנתוני עץ המשפחה ומהעדויות). אין תמונה באלבום המשטרה.

(2) **ב', בן 19** – מס' 2 בתמונת המשפחה. יליד XX.XX.2001. הוגשו שתי תמונות מאלבום המשטרה: מיום 23.9.2018 – כארבעה חודשים **לאחר** מועד העבירה – עת היה בן כ-17 (ת/56); מיום 17.6.2020, עת היה בן כמעט 19 (ת/53)

(3) **הנאשם (שמעון), בן 18** – מס' 4 בתמונת המשפחה. יליד XX.XX.2003. תמונתו באלבום המשטרה צולמה ביום 21.3.2018 – כחודשיים **לפני** מועד העבירה – עת היה בן 15 וחודש (ת/52).

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטין) ואח'

- (4) ג', בן 15 – מס' 3 בתמונת המשפחה. יליד XX.XX.2005. הוגשו שתי תמונות מאלבום המשטרה: מיום 27.8.2018 – כשלושה חודשים לאחר מועד העבירה – עת היה בן 13 ו-6 חודשים (ת/57); מיום 25.7.2019, עת היה בן 14 וכ-5 חודשים (ת/54).
- (5) ד', בת 13 – באמצע תמונת המשפחה. כנראה ילידת שנת 2007 (גילה המדויק ושנת הלידה המשוערת עולים מנתוני עץ המשפחה). אין תמונה באלבום המשטרה.
- (6) ה', בן 7 – הילד בחלק התחתון של התמונה. כנראה יליד שנת 2013 (גילו המדויק ושנת הלידה המשוערת עולים מנתוני עץ המשפחה). אין תמונה באלבום המשטרה.

המסקנה הראשונה: תמונת המשפחה לא צולמה באפריל 2018 אלא זמן רב קודם לכן

44. טענת ההגנה כי תמונת המשפחה צולמה בחודש אפריל 2018, סמוך למועד העבירות, כלל לא הוכחה, כך שדי בכך כדי לדחות את טענת ההגנה. לא זו בלבד, אלא שמכלל הראיות עולה כי תמונה זו צולמה לפחות כשנתיים קודם למועד הנטען. כל זאת מהטעמים שיובאו עתה.

45. ראשית, אי הוכחת טענת ההגנה בעניין מועד צילום התמונה: אמו של הנאשם העידה כי תמונת המשפחה והתמונה הנוספת של הנאשם צולמו במהלך חופשה משפחתית בחג הפסח שחל בחודש אפריל 2018. לפי עדותה, התמונות צולמו במצלמה דיגיטאלית, שאינה עוד ברשותה, ולכן אין לה אפשרות להראות את התאריך המדויק שבו צולמו התמונות (שם, עמ' 229).

למעט דבריה של אמו של הנאשם, לא הובאה כל ראיה להוכחת מועד צילום התמונה המשפחתית. אפילו המצלמה אינה עוד ברשות אמו של הנאשם, עדיין ניתן היה לתמוך את הטענה בעניין מועד הצילום בראיות נוספות או בעדים נוספים, לרבות למשל, ראיות בענין מועד החופשה המשפחתית שבמהלכה צולמו התמונות. בהיעדר כל ראיה חיצונית בעניין מועד צילום התמונה המשפחתית ולנוכח הטעמים והראיות אשר יפורטו עתה, הסותרים את הטענה כי התמונה צולמה כנטען, לא ניתן לקבל את דברי האם בעניין מועד צילום התמונה.

46. שנית, הנאשם אישר כי תמונת המשפחה צולמה כשנתיים-שלוש קודם למועד העבירה: במהלך חקירתו הראשית של הנאשם, הוא אמר שהתמונה צולמה "בשנת 2018, 2019" ואז גם הוזהר כי אמו תעיד בעניין המועד המדויק של צילום התמונה (עמ' 197 שורות 17-22). אך קודם לכן, דומה כי בהיסח הדעת, אגב שאלות שהוצגו לנאשם בעניין תמונת המשפחה, בעניין אחיו ובעניין הגיל שלהם, אמר הנאשם את גילו הנכון בעת צילום התמונה. בא-כוח הנאשם שאל את הנאשם, "ב-2 אתה יכול לומר לי מי מופיע בתמונה ובערך פחות או יותר, לפני כמה זמן זה היה". תשובת הנאשם הייתה "אם

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטיין) ואח'

היום אני בן 18, הייתי פה בן 14, 13" (עמ' 196, שורות 2-3). בעקבות תשובתו זו, מיד התבקש רק לומר מי בתמונה (שם, שורה 4 ואילך).

נזכיר כי הנאשם יליד XX.XX.2003, כך שבמועד שבו העיד (10.12.2020), היה בן כמעט 18. לדבריו, במועד צילום תמונת המשפחה הוא היה בן 13 או 14 ולפיכך התמונה צולמה בשנת 2015 או 2016, כשנתיים או שלוש קודם למועד העבירות (שנעברו ביום 26.5.2018).

47. **שנית, מראה הנאשם בתמונה באלבום המשטרה שולל לחלוטין את היתכנות טענת ההגנה:** תמונת הנאשם באלבום המשטרה צולמה כאמור, ביום 21.3.2018 (ת/52), פחות מחודשיים לפני מועד העבירות (26.5.2018). במועד זה, שיערו היה קצוץ וקצר מאד ופאותיו קצוצות (כפי שעולה מתמונת הפנים ומתמונת הפרופיל).

בתמונת המשפחה פאותיו של הנאשם ארוכות מאד ומגיעות בערך עד גובה הכפתור השני מלמעלה של חולצתו. אין כל אפשרות שמאז צילום התמונה לאלבום המשטרה (21.3.2018) ועד חג הפסח באותה שנה, שחל כעבור כשבועיים, בתחילת חודש אפריל 2018, פאותיו של הנאשם גדלו והגיעו לאורך משמעותי כפי שנראה בתמונת המשפחה. די אפוא, בכך כדי לסתור את הטענה שתמונת המשפחה צולמה בחודש אפריל 2018.

48. **שלישית, מראה האח הצעיר (ה') שולל לחלוטין את היתכנות טענת ההגנה:** מתמונת המשפחה ניכר כי משפחת הנאשם מקפידה על המנהג שלפיו אין גוזרים את שיערם של הבנים קודם הגיעם לגיל שלוש ואז נגזז שיער ראשם, תוך השארת פאות ארוכות בשני צדי הראש (מנהג המוכר בשם "חלאקה").

על-פי עץ המשפחה, בשנת 2020 היה האח הצעיר, נפתלי, כבן 7 ולפיכך בשנת 2018 הוא היה כבן 5. בתמונת המשפחה הוא פעוט, שגילו פחות משלוש שנים. כך עולה ממראהו. כך עולה גם מכך שבעת צילום תמונת המשפחה שיערו ארוך ואסוף באי סדר ומכאן שטרם הגיע לגיל שלוש, שרק אז נגזז שיערו תוך הותרת פאות בלבד. מאחר שניכר כי תמונת המשפחה צולמה בטרם מלאו לאח הצעיר שלוש שנים, הרי שצולמה לכל המאוחר בשנת 2016, מעל שנתיים קודם למועד העבירות.

49. **רביעית, כל האחים לרבות הנאשם, נראים צעירים באופן משמעותי מגילם לפי טענת ההגנה:** בתמונת המשפחה מצולמים שישה ילדים, שגילם היום ידוע ולפיכך ידוע גם גילם כשנתיים קודם לכן, במועד שבו נעברו העבירות.

האופן שבו נראו שלושה מבין הילדים בשנת 2018, אף הוא ידוע, מאחר שבשנה זו הם צולמו לאלבום המשטרה (הנאשם – ת/52; ב' – ת/56; ג' – ת/57). השוואת התמונות של השלושה שצולמו בשנת 2018 לאלבום המשטרה אל תמונת המשפחה מעלה באופן ברור ומובהק כי בתמונת המשפחה הם היו צעירים יותר באופן משמעותי, ולכן לא יתכן שהתמונה צולמה בשנת 2018. אפילו היה ניתן לטעות

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטין) ואח'

בהערכת גילו של מי מבין ששת הילדים, לא ניתן לטעות בהערכת גילם של כל ששת הילדים. אף לא אחד מהם נראה בתמונת המשפחה בגיל שבו הוא אמור היה להיות, אילו היה אמת בטענה כי התמונה צולמה בשנת 2018. כך עולה מהתרשמות כללית, ומהשוואת התמונות באלבום המשטרה שצולמו בשנת 2018. כך אף עולה מכך שבשנת 2018 האח הצעיר היה כבן 5 והאחות הייתה כבת 11, בעוד שבתמונת המשפחה האח הצעיר נראה פעוט בן פחות מ-3 והאחות נראית ילדה שגילה אינו עולה על 8-9. כך גם לגבי הנאשם ושאר אחיו הנראים ילדים קטנים בתמונה.

לכל אלו שיש להוסיף כי כזכור, את הנאשם ראיתי בעצמי במועד סמוך למועד העבירות. אמנם, כפי שכבר נאמר, מבנה גופו כשל ילד, אך גילו ניכר בפניו. בתמונת המשפחה הוא נראה ילד קטן, הצעיר באופן משמעותי מגיל 15 (גילו בחודש אפריל 2018) וצעיר באופן משמעותי ממראהו בתמונה באלבום המשטרה, שגם צולמה בשנת 2018 (כחודשיים ושבוע לפני מועד העבירות).

המסקנה השנייה: לא ניתן לטעות בזיהוי בין הנאשם לבין מי מאחיו

50. טענת ההגנה כי תמונת המשפחה צולמה סמוך למועד שבו נעברו העבירות נסתרה מהטעמים שהובאו עתה. לפיכך, אף לא ניתן לדעת כיצד נראו אחיו של הנאשם במועד שבו נעברו העבירות וממילא המסקנה היא כי ההגנה לא הראתה כי הייתה אפשרות לטעות בזיהוי הנאשם, בשל דמיון אפשרי בינו לבין אחיו במועד שבו נעברו העבירות. לכך יש להוסיף גם את הטעמים שיובאו עתה, אשר לפיהם לא ניתן לקבל את טענת ההגנה בדבר אפשרות טעות בזיהוי הנאשם לנוכח דמיון אפשרי בינו לבין מי מאחיו הקרובים אליו בגיל.

51. ראשית, אין דמיון בין הנאשם לבין אחיו באופן העשוי להטעות: כבר מתמונת המשפחה עולה אין דמיון בין הנאשם לבין אחיו, אשר עשוי להטעות בזיהוי. לכך יש להוסיף את ההבדלים המהותיים שלהלן, בין הנאשם לבין שלושת אחיו הקרובים לגילו.

האח א' (כיום כבן 20 וכבן 18 במועד העבירות), אמנם אינו מצולם באלבום המשטרה, אך מראהו שונה משל הנאשם ואף ניכר כי כבר בעת צילום תמונת המשפחה הוא היה גבוה מהנאשם באופן משמעותי. עובדה זו אף עולה מהשוואת גובהו לגובהו של אביו כבר בעת צילום תמונת המשפחה, לעומת הנאשם הנמוך באופן משמעותי מאביו. עובדה אשר בלטה באופן מובהק בכל הדיונים הרבים שאליהם התייצב אביו של הנאשם (בין השאר, בדיונים מהתאריכים הבאים: 11.10.2018, 10.12.2019, 11.6.2020, 1.7.2020, 23.7.2020, 29.7.2020, 9.8.2020).

כך גם לגבי האח ב', אשר מתמונתו באלבום המשטרה משנת 2018 (ת/56), כמו גם מתמונת המשפחה, ניכר כי המראה שלו שונה לחלוטין מזה של הנאשם. על-פי מבנה גופו, נראה כי אף הוא היה גבוה מהנאשם במועד שבו נעברו העבירות. מכל מקום, ההגנה לא הראתה אחרת.

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטין) ואח'

תמונתו של האח ג' באלבום המשטרה צולמה ביום 27.8.2018 (ת/57). במועד זה, שלושה חודשים לאחר העבירה, פאותיו היו ארוכות מאד. במועד העבירה (26.5.2018) לא היו לנאשם פאות (כמפורט לעיל וראו גם את תמונתו באלבום המשטרה מיום 21.3.2018 – ת/52). לכן אף לא ניתן היה לטעות בין ג' לבין הנאשם. אף נראה לכאורה כי גם הוא גבוה מהנאשם באופן שלא מאפשר לטעות בין השניים ומכל מקום, אף לגביו ההגנה לא הראתה אחרת.

52. **שנית, זהות חיצונית (בלבוש ובמאפיינים חיצוניים אחרים) אינה דמיון העשוי להטעות:** – כמתואר לעיל, בתמונת המשפחה נראים הנאשם ושלושת אחיו הקרובים אליו בגיל כילדים חרדיים, הלובושים חולצות לבנות ומכנסיים שחורים וכיפות שחורות גדולות לראשיהם. לכל הארבעה יש את אותה תספורת ופאות ארוכות מאד משני צדי פניהם (פאותיו של ב' מעט קצרות יותר ומסובבות מאחורי אוזניו). למעט האח הגדול (שאינו מצולם באלבום המשטרה), היחיד משלושת האחים האחרים שזו חזותו גם בשנת 2018 הוא ג' (הצעיר מהארבעה), כך שבכל מקרה, נראה כי במועד העבירות לא הייתה כל זהות בין האחים בסממנים החיצוניים.

מכל מקום, מעבר לזהות בסממנים החיצוניים, לא ניתן לומר כי האחים דומים עד כדי טעות אפשרית בזיהוי. טענה כי האחים דומים באופן המאפשר לטעות בזיהוי הנאשם, מזכירה את הביטוי ביידיש, "אלע יוונים האבן איין פנים", שפירושו המילולי: "לכל היוונים אותם פנים". המשמעות של ביטוי זה היא כי לעתים זרים בני גזע אחר (למשל, בעלי מראה אסייתי), בני צבע מסוים, בני מיעוט מסוים או הלובושים באופן זהה (למשל, בעלי לבוש חרדי או מסורתי אחיד), נראים לאדם זר כבעלי מראה זהה שאינו מאפשר הבחנה ביניהם. אמירה כי הנאשם דומה לאחיו באופן העשוי להביא לידי טעות בזיהוי, משולה אפוא, לאמירה כי כל היפנים דומים, כל השוודים דומים או כנטען, כי כל החרדים שלבושם זהה, דומים. כל זאת לנוכח שינויים מהותיים בין האחים, כפי שפורטו לעיל.

המסקנה השלישית וסיכום: שלילת טענת ההגנה

53. סיכום הדברים הוא אם כן, כי ההגנה כלל לא הוכיחה את טענתה כי ישנו דמיון במראה בין הנאשם לבין מי מאחיו וכי בשל אותו דמיון היה לטעות בזיהוי הנאשם. ההגנה לא הראתה כיצד נראו אחיו של הנאשם במועד שבו נעברו העבירות וממילא לא הראתה כי במועד זה היה דמיון במראה, במבנה הגוף ובפנים בין הנאשם לבין מי מאחיו.

כדי להוכיח את טענתה בדבר טעות אפשרית בזיהוי הנאשם בשל דמיון נטען בינו לבין מי מאחיו, היה על ההגנה להוכיח כיצד נראו אחיו במועד שבו נעברו העבירות. זאת באמצעות תמונות ברורות ממועד העבירות ואולי אף באמצעות זימונם לבית המשפט.

סיכום הדברים הוא אפוא, כי טענת ההגנה לא הוכחה ואף נסתרה. **ראשית**, טענת ההגנה בדבר מועד צילום תמונת המשפחה נסתרה ולכן לא הובא כל ראיה בעניין האופן שבו נראו אחיו של הנאשם במועד שבו נעברו העבירות. **שנית**, הוכח כי הטענה שתמונת המשפחה צולמה בשנת 2018 אינה טענת אמת

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטין) ואח'

ולכן די בעצם הניסיון לבסס טענת הגנה על טענה שאינה אמת, כדי לדחותה. **שלישית**, לא רק שטענת ההגנה בדבר דמיון אפשרי בין הנאשם לבין מי מאחיו לא הוכחה, אלא טענה זו אף נסתרה משלא נמצא כי ישנו דמיון בין הנאשם לבין מי מאחיו בכלל ובמיוחד במועד שבו נעברו העבירות.

ו. ראיות נוספות בעניין זיהוי הנאשם – דברי העדים ופירוט הראיות

ראיות נוספות בעניין זיהוי הנאשם

54. בנוסף לזיהוי הנאשם באמצעות בית המשפט ולשלילת טענת ההגנה (בדבר טעות אפשרית בזיהוי הנאשם בשל דמיון נטען בינו לבין אחיו), מספר עדים המכירים את הנאשם זיהו אותו בסרטון או בתמונות שהודפסו מתוך הסרטון.

להלן נעמוד על עיקרי עדויות אלו.

זיהוי הנאשם באמצעות העד ט'

55. XXXX XXXX (להלן – ט') הוא בן גילו של הנאשם, אף הוא תושב שכונת מוסררה. על-פי הודעותיו וכפי שעלה מגרסת הנאשם, ההיכרות בינם הייתה בין השאר, על רקע העובדה שהמשפחות של שניהם שייכות לקהילה של אלעזר ברלנד והם התפללו בבית הכנסת שלו.

ט' נחקר באזהרה לאחר שנחשד כי אף הוא יידה אבנים במספר הזדמנויות אל עבר מכוניות שעברו באותו כביש (שדרות בר לב). בהודעות שמסר במשטרה, הוא אף הודה בהשתתפותו בידוי אבנים, אך במועד אחר מזה המתואר בכתב האישום. על-פי הסברה של המאשימה, הוא לא הועמד לדין מאחר שמעבר להודאתו בכך, לא נמצאו ראיות נוספות לאותם אירועים.

56. בהודעות שמסר במשטרה סיפר ט', כי הוא מכיר את שני הנאשמים. לפי דבריו, במועד שבו נחקר הכיר את הנאשם הנדון כארבע שנים. לדבריו, "גדלתי אתו בתלמוד תורה ואני אומר רק שלום. אנחנו מכירים 4 שנים" (ת/43, שורה 55). הפעם האחרונה שראה את הנאשם, הייתה כשבוע קודם למועד שנחקר (שם, שורות 59-60). עוד הוסיף, כי הם למדו יחד בתלמוד תורה במשך שנה וכשלושה חודשים, עד שהנאשם הוצא מבית הספר (שם, שורות 76-77). את הנאשם 2 הכיר מכך שגר סמוך אליו וראה אותו בשכונה (שם, שורות 60-69).

נראה כי אין עוד מחלוקת על כך שט' והנאשם מכירים זה את זה. אמנם בתחילה הנאשם ניסה לטעון כי אינו מכיר את ט' והוסיף תשובות מתחכמות, אך בהמשך אישר שהם מכירים. במענה לשאלה שהוצגה לנאשם בחקירתו הנגדית אם הוא יודע היכן ט' גר, השיב, "הפעם הראשונה שראיתי אותו זה בבית המשפט", ובמענה לשאלה אם הוא מכיר אותו, השיב "לא מכיר אותו" (פרוטוקול מיום 10.12.2020, עמ' 198 שורות 10-15). כך גם השיב בחקירותיו במשטרה (כפי שעוד יובא בהמשך

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטין) ואח'

הדברים). בהמשך עדותו, הוסיף הנאשם והתחכם ובמענה לטענה שט' אמר שהוא מכיר אותו, השיב, כי הכיר אותו לפני שמונה או עשר שנים, אבל כבר אינו מכיר אותו (שם, שורות 16 ואילך). אולם בהמשך עדותו, במענה לשאלות נוספות, לרבות שאלות בית המשפט ולאחר לא מעט התחכמויות (כמו למשל תשובתו, "אני לא חבר שלו"), אישר הנאשם שהוא מכיר את ט' ואף יודע לזהות אותו (עמ' 202 שורה 19 עד עמ' 203, שורה 7).

57. הסרטון הוצג לט' במהלך חקירתו הראשונה במשטרה, והוא זיהה בו את שני הנאשמים (הודעתו מיום 7.6.2018 – ת/42, שורות 95-105). בעניין הנאשם אמר, "אני מזהה את XXXX XXXX [= הנאשם] מבין שני הנערים שנשאלו ועומדים ליד הכביש, XXXX XXXX [= הנאשם] זה הנמוך מבין שניהם, אני מזהה אותו לפי מבנה גוף והליכה שלו" (שם, שורות 96-98). על זיהוי זה חזר גם בהמשך חקירתו (שם, שורות 110-111). בעניין מידת היכרותו את הנאשמים אמר, כי אינו בקשר עם הנאשם 2, אך את הנאשם הוא מכיר, למד אתו בעבר והיום רק אומר לו 'שלום' כשפוגש אותו (שם, שורה 113).

על זיהוי זה חזר ט' גם בחקירתו הנוספת (ת/43 מיום 11.6.2018). הוא אמר שהוא מכיר את הנאשמים מכך שהם מסתובבים בשכונה (שם, שורה 73), ושאל למד עם הנאשם הנדון במשך למעלה משנה, עד שהנאשם הוצא מבית הספר (שם, שורות 76-77). לט' הוצגה תמונה מתוך הסרטון והוא נשאל איך זיהה את שני הנאשמים. על כך השיב, כי הוא מכיר את הנאשם היטב, כי זיהה את פניו ואת אופן הליכתו. עוד אמר, כי הוא בטוח בזיהוי במאה אחוז (ת/43, שורות 78-90).

אלו עיקרי דבריו של ט', מתוך תכתוב התייעוד של חקירתו (ת/44, עמ' 48-52): לאחר שנשאל איך הוא מזהה את הנאשמים כל כך טוב, השיב "כי אני רואה אותם לפי הפנים, אני מכיר את הפנים, מכיר פרצופים... XXXX XXXX [= הנאשם] אני מכיר אותו בפנים מאד טוב" (עמ' 48, שורות 28-35); לאחר שנשאל אם יש אפשרות שהוא טועה, אמר, "אני? לא. אני מכיר... מכיר אותו מאד טוב, לפי ההליכה" שראה בסרטון (עמ' 49, שורות 1-5), "רואים שזה XXXX XXXX [= הנאשם]" (שם, שורות 6-7); "במענה לשאלה לפי מה זיהה, חזר טוויטו ואמר, "לפי הפרצוף. את XXXX XXXX [= הנאשם] אני מכיר... את XXXX XXXX [= הנאשם] אני מכיר יותר טוב". פעמיים נשאל אם הוא בטוח והשיב "כן", בפעם השלישית נשאל אם ב"במאה אחוז" והשיב "מאה אחוז" (שם, שורות 28-38. ראו גם בהמשך הדברים בעמ' 50).

58. בעדותו בית המשפט טען ט' כי אינו מכיר את הנאשם (פרוטוקול מיום 5.11.2020, עמ' 121) וכי אינו זוכר דבר (שם, עד עמ' 125). בשל טענתו זו נעשתה הפסקה ובאת-כוח המאשימה חזרה וקראה לו שוב את הודעתו במשטרה, אך גם לאחר מכן טען כי אינו זוכר דבר (עמ' 125 ואילך). לאחר שהוסיף וטען כי אינו זוכר דבר, כל ההודעות שנגבו ממנו במשטרה הוגשו בהתאם להוראת סעיף 10א בפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן – **פקודת הראיות**), בהיעדר התנגדות מצד ההגנה להגשתן (עמ' 135-136).

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטין) ואח'

למרות היעדר ההתנגדות להגשת ההודעות שנגבו מט' במשטרה, יש להוסיף, כי טענתו כי אינו זוכר דבר לא הייתה אמינה. אף ניכר היה, כי הייתה מתוכננת וכי נאמרה בהמשך ישיר לחששות שהעלה כבר במהלך חקירתו מפני האפשרות שהנאשמים יידעו כי הוא זיהה אותם. במהלך חקירתו השנייה במשטרה, התבקש ט' לסמן על התמונה שהודפסה מתוך הסרטון מיהו כל אחד משני הנאשמים, אך הוא התנגד לכך מאחר שפחד שידעו שהוא זה שהלשין על הנאשמים (ת/43, שורות 79-80; ת/44, עמ' 49, שורות 13-24).

חששותיו של ט' עלו גם בשיחה בין אמו, הגב' XXXX XXXX, לפרקליטה קודם לעדותו בבית המשפט. בתיעוד השיחה נכתב כי אמו, שאף נכחה במהלך חקירתו הראשונה במשטרה, טענה אז לראשונה, כי חקירתו במשטרה הייתה אגרסיבית וכי מסר את שמותיהם של הנאשמים רק בשל איומים מצד החוקרים. עוד הוסיפה כי היום הוא לא זוכר דבר. לאחר שהוסבר לה כי על בנה להתייצב בבית המשפט ולהעיד, אמרה אמו, שהוא יתייצב אך הוא לא מתכוון לדבר (נ/1). כך אמנם היה. ט' התייצב לעדות בליווי אמו שנכחה בדיון, אך העיד כמי שכפאו שד וחזר וטען כי אינו זוכר דבר.

הטענה כי חוקרי המשטרה איימו על ט', הכניסו אל פיו את שמות הנאשמים או כל טענה מעין זו אינה סבירה ואף לא הייתה אמינה. לא רק שטענה זו עלתה לראשונה מפני אמו רק לקראת העדות בבית המשפט, אלא ניכר כי חששותיו לא היו מפני החוקרים, אלא מפני הנאשמים, שיידעו שהוא זיהה אותם. אף העובדה שאמו נכחה במשך גביית הודעתו הראשונה (ת/42 שורה 1), שכבר במהלכה זיהה את שני הנאשמים בסרטון באופן ודאי, מקהה את הטענה בדבר התנהלות החוקרים. בדומה, גביית הודעתו השנייה תועד, ומתכתוב תיעוד גבייתה, לא עולה דבר המשתמע כאיום.

אשר לטענה הנוגעת לדברי החוקרים בסוף חקירתו הראשונה של ט', כי הם יעקבו אחריו לכל מקום שילך וכי מעתה יהיה נתון למעקב (ת/42, שורות 116-127), ראוי להעיר, כי נוסח דברי החוקרים אכן אינו ראוי. אפילו כוונתם הייתה שונה, כי על ט' להיזהר מהישנות עבירות, שהרי אף הוא נחקר באזהרה והודה בידידי אבנים, ראוי היה לנסח זאת בצורה הולמת יותר. עם זאת, לא נמצא קשר בין דברים אלו לבין תוכן הודעתו של ט' ובכלל זה זיהוי הנאשמים. מהודעתו עולה בבירור כי זיהה את הנאשמים עוד קודם לכן, כבר בשלב מוקדם של חקירתו הראשונה. רק בסופה, ללא קשר לזיהוי ובנוכחות אמו, הוא הוזהר שמעתה יהיה נתון למעקב שלהם.

59. בדומה, אין מקום לטענת ההגנה, שהועלתה כבר במהלך חקירתו של ט', כי החוקרים שמו את שמות הנאשמים בפיו, לאחר שבתחילת חקירתו נשאל לגבי מעורבים אפשריים תוך הזכרת שמות של נערים שונים ובהם גם הנאשמים (ת/42, שורות 54-79). שאלות אלו הוצגו לט' כחלק מחקירתו לגבי מעורבותו בידידי אבנים לעבר כלי רכב שנסעו בכביש. רק לאחר מכן הוצג לו הסרטון, שבמהלכו נראו דמויות והוא נשאל אם הוא מזהה אותן. רק אז הוא זיהה מיוזמתו את שני הנאשמים ואמר כי הוא מזהה אותם בוודאות (שם, שורות 95 ואילך). העובדה שקודם לכן הוא נשאל לגבי מספר נערים ובהם שני הנאשמים לא הייתה רלוונטית לכך שט' אמר שהוא מזהה את שני הנאשמים בוודאות.

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטין) ואח'

לבסוף נוסף, כי אמנם בחקירתו אמר ט' שהוא מזהה נער נוסף שעבר במקום, ששמו שXXXX (להלן – ש"ג) (ת/42, שורות 101-102; ת/43, שורות 93-94 ו-ת/44, החל מעמ' 53), אשר אין מחלוקת על כך שהוא לא היה מעורב, אך אין בכך כדי להעלות או להוריד. זאת מאחר שעל-פי הסרטון, רק שני הנאשמים נכחו במהלך כל האירועים של יידוי האבנים וגם מאחר שאף לפי דבריו של ט' אותו נער רק עבר במקום ולא עשה דבר (שם, שורות 101-102). לפיכך עצם הטעות בזיהוי לגבי נער שנראה זמן קצר במקום, אינה פוגעת בכך שהוא זיהה את שני הנאשמים בוודאות. לעניין זה כבר נקבע, כי "ברי כי טעות בזיהוי ספציפי אינה משליכה בהכרח על מהימנות העד ועל זיהויים אחרים שביצע" (ע"פ 2173/15 פלוני נ' מדינת ישראל (18.11.2015), כבוד השופט מ' מזוז, פסקה 9). כך בדרך כלל וכך במיוחד אם הטעות בזיהוי הייתה לגבי מי שרק עבר במקום, בשונה מהנאשמים, שנכחו במקום זמן ממושך, באופן שאפשר לזהות אותם באופן וודאי.

60. אשר להודעותיו של ט', אשר הוגשו מכוח סעיף 10א בפקודת הראיות, הרי שניכר כי הן מפורטות, עקביות ואמינות. ט' הסביר באופן ברור כיצד זיהה את כל אחד משני הנאשמים בסרטון, הבהיר כי את הנאשם הנדון הוא מזהה בוודאות על סמך היכרות בין השניים, הסביר מניין הוא מכיר את הנאשם ואף הבהיר מה מידת בטחונו בדבר נכונות הזיהוי. בנסיבות אלו מצאתי כי יש לתת לזיהויו ולדבריו במהלך חקירתו במשטרה בנושא זיהוי הנאשם את מלוא המשקל. לעומת זאת, לנוכח התחמקותו ממתן תשובות במהלך עדותו, טענתו הלא אמינה כי אינו זוכר דבר והתחמקותו בהקשר זה, מצאתי לנכון להעדיף את דבריו בחקירתו במשטרה, כי זיהה את הנאשם באופן וודאי, מתוך היכרות טובה אותו, את פניו, את מבנה גופו, ואת אופן הליכתו, על פני עדותו בבית המשפט (לעניין הערכת משקלה של אמרת חוץ שהתקבלה מכוח סעיף 10א בפקודת הראיות באותו אופן שבו יוערך משקלה של עדות, ראו: ע"פ 3572/16 פלוני נ' מדינת ישראל (3.1.2017), כבוד השופט א' רובינשטיין, פסקה טז).

61. ניתן אפוא, לסכם כי לט' היכרות קודמת עם הנאשם ולפיכך יש בכך כדי לחזק את אמינות דבריו בעניין זיהוי הנאשם ואף יש בכך כדי להפחית את האפשרות שהזיהוי שגוי. לעניין זה נקבע לא אחת, כי "על-אף שהיכרות מוקדמת, בין העד המזהה לבין הנאשם, אינה מייתרת את הצורך בנקיטת אמצעי זהירות שעה שמדובר בעדות זיהוי, ברי כי היכרות מוקדמת בהחלט מחזקת את אמינותה של עדות הזיהוי. זאת, משום שניתן להניח כי היכרות מוקדמת בין שני אנשים תקל עליהם לזהות זה את זה, ותפחית את ההסתברות לזיהוי מוטעה" (ע"פ 5933/11 איטל נ' מדינת ישראל (26.6.2014), כבוד השופט א' שהם, פסקה 83 (להלן – עניין איטל). ראו גם: ע"פ 458/14 אדרי נ' מדינת ישראל (29.1.2015), כבוד השופט א' רובינשטיין, פסקה מה (להלן – עניין אדרי)).

אפילו היה נטען כי ההיכרות בין ט' לבין הנאשם לא הייתה מעמיקה, אין בכך כדי להעלות או להוריד. שכן, כפי שנקבע לא אחת, לשם זיהוי "אין צורך בהיכרות ממשית, אלא די בהיכרות שטחית" (ע"פ 2957/10 אלאטרש נ' מדינת ישראל (30.5.2012), כבוד השופט א' רובינשטיין (דעת הרוב), פסקה ט"ו (להלן – עניין אלאטרש). ראו גם: ע"פ 8902/11 חזיזה נ' מדינת ישראל (15.11.2012), כבוד השופט י' דנציגר, פסקה 62 (להלן – עניין חזיזה); עניין איטל, פסקה 85).

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטין) ואח'

בשל ההיכרות המוקדמת בין ט' לנאשם, אף יש מקום למתן משקל משמעותי לכך שט' זיהה את הנאשם לפי צורת הליכתו ולפי מבנה גופו (קומתו הנמוכה). כאמור לעניין זה:

"קיימת היכרות מוקדמת בין השניים... בשים לב לעובדה כי יש בין השניים היכרות מוקדמת הרי שלזיהוי... בהתאם לתנועות גופו יש להקנות משקל משמעותי. גם אם המערער צודק ואין כל סימן היכר מיוחד או יוצא דופן באופן הליכתו, הרי שלכל אדם צורת הליכה אופיינית לו. והדברים נכונים ביתר שאת לגבי מבנה גוף שגם אותו ציין... כרכיב שסייע לו בזיהוי המערער" (עניין חזיונה, פסקה 61).

בדומה נקבע, כי "בהינתן היכרות מוקדמת, ניתן להקנות משקל אף לזיהוי על בסיס תנועות גוף" (עניין אדרי, פסקה מה).

62. עם זאת, מאחר שהודעותיו של ט' הן בגדר אמרות חוץ אשר הוגשו מכוח סעיף 10א בפקודת הראיות, נדרש "דבר לחיזוק" (סעיף 10א(ד) לפקודת הראיות). מדובר בתוספת ראייתית של ראית מאמתת, אשר נועדה להצביע על אמינות דבריו של מוסר האמרה (ראו: ע"פ 9608/11 מדינת ישראל נ' פלוני (7.7.2014), כבוד השופט נ' הנדל, פסקה 10 והפסיקה שם; ע"פ 3572/16 פלוני נ' מדינת ישראל (3.1.2017), כבוד השופט א' רובינשטיין, פסקאות יח-יט; ע"פ 8319/05 שלעטא נ' מדינת ישראל (20.7.2009), כבוד השופט א' גרוניס, פסקה 5. ראו גם את פסקי הדין המובאים שם ואת דברי כבוד השופט (כתוארה אז) א' חיות, פסקה 2).

דומה כי ניתן להצביע על לא מעט ראיות מאמתות, המצביעות על אמינות דבריו של ט' ואשר בכוחן לשמש דבר לחיזוק להודעותיו אשר כללו את זיהוי הנאשם בסרטון ובין השאר אלו: העובדה שבתחילה הנאשם הכחיש שהוא מכיר את ט' ולא אמר אמת בעניין זה; העובדה שט' זיהה בסרטון גם את הנאשם 2 כמי שהיה עם הנאשם ועבר עמו את העבירות, בעוד הנאשם 2 הודה בכך; העובדה שהנאשם 2 הודה בסרטון גם באמצעות עדים נוספים, כפי שיפורט בהמשך הדברים.

63. מכל האמור עולה עם כן, כי ט' זיהה את הנאשם בוודאות כמי שנראה בסרטון יחד עם הנאשם 2 מיידה אבנים אל עבר כלי הרכב שחלפו במקום. מכל הטעמים שהובאו, נמצא מקום לתת את מלוא המשקל לזיהוי זה.

זיהוי הנאשם באמצעות ש"ג

64. ש"ג נחקר במשטרה לאחר ששמו עלה בהודעותיו של ט', הגם שבדיעבד נמצא כי לא היה קשור לאירועים המתוארים בכתב האישום. במהלך עדותו בבית המשפט, ההודעה שנגבתה ממנו במשטרה הוגשה בהסכמה, במקום חקירה ראשית (פרוטוקול מיום 5.11.2020, עמ' 158).

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטין) ואח'

במהלך גביית הודעתו במשטרה הוצג לו הסרטון. לדבריו, הוא לא נראה בסרטון בשום שלב ואף את הנאשם 2 הוא לא מכיר. בעניין הנאשם 1, אמר: "לפי מה שנראה לי, הנמוך [ש]זרק את [ה]אבנים, זה XXXX XXXX [= הנאשם], זה שהגיע איתי לתחנה, אני מזהה אותו לפי הגובה ומראה כללי אבל קשה לי לדעת מתוך הסרטון, אבל אני די בטוח וחושב שזה XXXX XXXX [= הנאשם]..." את (ת/46, שורות 73-79).

הוא נשאל שוב אם הוא מזהה את מי שנראה בסרטון זורק אבנים ואמר "רק את הנמוך אבל גם לא בוודאות שזה XXXX XXXX [= הנאשם]" (שם, שורה 83).

65. בעדותו, היה ש"ג מסויג. הוא ניסה לטעון, כי אינו מכיר היטב את הנאשם (שם, עמ' 158-157) ואף ניסה להתחמק ממתן תשובות. הוא אף טען, כי החוקר "שידר אווירה שאם הוא לא יעזור לחוקרים, הוא יישלח למעצר", ולכן, כך לטענתו, אמר את מה שהתבקש (שם, עמ' 160). טענותיו של ש"ג בעניין חקירתו עלו גם בשיחתו עם הפרקליטה קודם לעדותו. במהלכה טען לראשונה, כי נאמר לו שאם לא ישתף פעולה יישאר במעצר (נ/א1).

לא שוכנעתי מאמינות טענותיו האמורות של ש"ג, אשר לא עלו סמוך לחקירתו במשטרה, לא הוגשה מטעמו כל תלונה בעניין וטענותיו אלו אף נסתרו בעדותו של החוקר יחזקאל אלבו שגבה מש"ג את ההודעה. בעיקר עלה רושם, כי אף הוא, בדומה לט', חשש מהנאשם ונבהל מכך שלכאורה, הוא היה מי שהפליל את הנאשם.

מכל מקום, בין אם ש"ג הכיר את הנאשם באופן מעמיק ובין אם דובר בהיכרות שטחית, הרי שכאמור לעיל, די בהיכרות שטחית כדי שיוכל לזהות את הנאשם (עניין אלאטרש, פסקה ט"ו; עניין חזיזה, פסקה 62; עניין איטל, פסקה 85).

מכל הטעמים האמורים שוכנעתי כי עדותו של ש"ג היא עדות אמינה, אשר בכוחה לבסס את זיהוי הנאשם בסרטון.

זיהוי הנאשם באמצעות ישראל פרידלנדר ושלמה כץ

66. שני העדים הנוספים שזיהו את הנאשם בסרטון היו מר ישראל פרידלנדר, מנהל בית ספר "XXXX" בשמונה השנים האחרונות, שבו לומד הנאשם ומר שלמה כץ, מחנך הכיתה שבה לומד הנאשם, אשר לימד את הנאשם במשך כשנתיים.

67. מר פרידלנדר הסביר כי 'XXXX' הוא מרכז חינוכי לנוער חרדי בירושלים, אשר נועד לנערים שמסגרות רגילות לא התאימו להם ואשר כלשונו, "זו בעצם המסגרת שאפשר לקרוא לה אולי ההזדמנות האחרונה לבוא, להתקדם, ללמוד ולצאת עם תעודת בגרות ולצאת עם תעודת מקצוע"

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטין) ואח'

(פרוטוקול מיום 5.11.2020, עמ' 94). הוא הסביר כי בית הספר קולט נערים אשר נושרים ממסגרות חינוך אחרות ולכן בדרך כלל מספר התלמידים משתנה במהלך שנת הלימודים, כך שבתחילתה מספר התלמידים הוא כ-100 ובסוף השנה ישנם קרוב ל-150 תלמידים (שם, עמ' 95). הוא הסביר את הבעייתיות הכרוכה במצב שבו הוא נדרש להעיד נגד תלמידים שלו. לדבריו, "יש לנו עבודה מאד מאד עדינה, גם עם המשפחות, גם עם התלמידים וגם עם רשויות החוק... בעבודה החינוכית שלנו זה אומר שהתלמידים שלנו לא ייתנו בנו אמוך" (שם, עמ' 96-97). זאת למרות שיתוף פעולה מצד בית הספר בפעילויות חינוכיות שנעשות עם המשטרה ואם רשויות החוק. הוא אף הסביר, כי הקושי בעדות נגד תלמיד הוא במיוחד לגבי תלמיד כמו הנאשם, שעדיין לומד ב'XXXX' ואשר אף הוכנה עבורו תכנית לימודים מיוחדת (שם, עמ' 97-98). בעניין מידת היכרותו את התלמידים הוסיף, כי הוא מכיר אותם באופן אישי, מכיר את הרקע שלהם וכי אם הוא פוגש מי מבין תלמידיו, הוא מזהה אותו (עמ' 96).

בהסכמת ההגנה הוגשה ההודעה שחוקר המשטרה גבה ממר פרידלנדר במשרדו בבית הספר (ת/38) וכן התמונה שהוצגה לו במהלך חקירתו, הלקוחה מתוך הסרטון ואשר בה נראים שני הנערים שיידו אבנים (ת/39) (שם, עמ' 102). במענה לשאלת החוקר אם הוא מכיר את כל התלמידים, השיב בחיוב ואם הוא סבור שיוכל לזהות תלמיד בתמונה, השיב שהוא חושב שכן (ת/38, שורות 10-13). לאחר שהתמונה הוצגה לו והוא נשאל אם הוא מזהה את הנערים, השיב, "הגבוה מבין השניים אני לא מזהה ונמוך אני מתלבט, אולי XXXX XXXX [= הנאשם], אני חושב חמישים חמישים" (שורות 16-17). על התמונה עצמה כתב בכתב ידו, "אולי זה XXXX XXXX [= הנאשם], אני מסופק לגמרי" (ת/39).

בעדותו הסביר כי החוקר הגיע אליו אל המשרד והציג לו את התמונה (שם, עמ' 99). למרות ניסיון ההגנה להראות כי מר פרידלנדר יכול היה לדעת מראש כי הוא נחקר בעניינו של הנאשם, הוא לא אישר את הדברים והדבר אף לא עולה מהודעתו, שכאמור הוגשה.

68. מר שלמה כץ, הוא כאמור, מחנך הכתה שבה למד הנאשם במשך כשנתיים. בעת שנחקר, כבר לימד את הנאשם במשך כשנה (שם, עמ' 111). לפי עדותו, בכתה שהוא מחנך ישנם 16 תלמידים. אף במסגרת עדותו הוגשה ההודעה שגבו ממנו החוקרים (ת/41), וכן הוגשה התמונה מתוך הסרטון שבה נראים שני הנערים שנטען כי הם הנאשמים (ת/40).

בדומה למר פרידלנדר, אף מר כץ לא זיהה את הנאשם 2, שאותו אינו מכיר. לעומת זאת, בעניין הנאשם הנדון אמר, "את הנער הנמוך אני מזהה, אולי זה XXXX XXXX [= הנאשם]. נראה כמו אבל נראית תמונה ישנה מלפני שנתיים, אבל זה נראה הוא" (ת/41 שורות 14-18). כשנשאל בחקירה הנגדית לגבי מראה הנאשם, אמר שזה לא תאם את הנאשם שהכיר אלא נראה היה לו ילד חסידי כפי שהוא מניח שהנאשם נראה היה כשנתיים קודם לכן (עמ' 116).

במענה לשאלה שנשאל הוסיף מר כץ, כי הוא מכיר גם את אחיו הצעיר של הנאשם, שאף הוא לומד ב'XXXX' (עמ' 117). אך למרות זאת, הדבר לא גרם לו לטעות לגבי האפשרות שדובר באחיו של הנאשם.

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטיין) ואח'

גם מעדותו, כמו מעדותו של מר פרידלנדר, עלה כי בעת שחוקר המשטרה הגיע לגבות ממנו את ההודעה, הוא לא ידע מה נושא החקירה או לגבי מי הוא עומד להישאל (עמ' 115).

69. אמנם ניתן לומר כי מר פרידלנדר ומר כץ לא היו החלטיים בעניין זיהוי הנאשם בתמונה הלקוחה מתוך הסרטון. למרות זאת ומהטעמים הבאים, ראיתי לנכון לתת משקל רב לזיהוי שלהם את הנאשם:

ראשית, בשונה מהסרטון, שבו התמונה יחסית חדשה, התמונה שהוצגה למר פרידלנדר ולמר כץ, הלקוחה מהסרטון היא מקטע מתוך תמונה בסרטון שהוגדלה מאד והודפסה בעותק צבעוני על דף בגודל A4. השוואת התמונה אל הסרטון מעלה כי הגדלת התמונה פגעה באופן ניכר בחדות התמונה ולכן ניתן להניח כי הספק שנותר לשניהם בעת הזיהוי נבע מהאיכות הירודה של התמונה.

שנית, למרות האיות הירודה של התמונה, מתוך כ-120 תלמידי בית הספר שמר פרידלנדר מנהל ומתוך 16 התלמידים שמר כץ מחנך, שהם זיהו את הנאשם. למרות אי ידיעתם לגבי מי מהתלמידים הם יישאלו, השם היחיד ששניהם מיד הזכירו כמי שנראה בתמונה היה הנאשם (את הנאשם 2, אם אינם מכירים ואף לא זיהו).

שלישית, לנוכח הסתייגותם מעצם הצורך להעיד נגד תלמיד שלהם ובמיוחד הסתייגותו של מר פרידלנדר, וזאת מטעמים חינוכיים בעלי משקל רב, כפי שהסביר, אף ניתן להעריך כי נזהרו בזיהוי הנאשם. לא מן הנמנע כי נימוקים אלו הובילו אותם למשנה זהירות בעניין זיהוי הנאשם.

רביעית, כידוע וכפי שנפסק פעמים רבות, גם זיהוי ודאי שאינו מוחלט המלווה בספק, הוא בעל ערך ראיתי. אפילו יפחת משקלו, עדיין ניתן לו משקל ובמיוחד אם זיהוי זה נתמך בראיות נוספות או בזיהוי של הנאשם באמצעות גורמים נוספים. כך נקבע לעניין זיהוי שאינו מוחלט בע"פ 437/82 סלומון אבו נ' מדינת ישראל, פ"ד לז' (2) 85 (1983) (כבוד השופטת מ' בן-פורת, עמ' 93 (פסקה 4(ב)) (להלן – עניין סלומון אבו)):

"אולם, אפילו לאחר שנותנים למלים 'אני חושב' משקל מרבי לטובת המערער - עדיין יש בעצם ההצבעה על המערער ראייה רבת משקל, התומכת בגירסת התביעה. כפי שאמר כבוד השופט ד' לוין בע"פ 914/81 (לא פורסם), בעמ' 13:

'גם זיהוי שאינו מוחלט, אלא מלווה בספק מה... אינו זהו חסר ערך. משקלו אמנם יפחת ולא יהא זה בטוח על פי זהו מופחת שכזה בלבד לקבוע ממצא מרשיע, אך משקלו עדיין עמו ואם ייתמך הזהו בראיות נוספות, המחזקות את הודאות שבו, כי אז תהווה ראייה זו בסיס איתן למבנה ההרשעה".

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטין) ואח'

דברים אלה, המקובלים עלי, כוחם יפה גם לענייננו... איני רואה מקום לגרוע הרבה ממשקל הזיהוי מחמת המלים 'אני חושב'..."

על דברי בית המשפט האמורים בעניין ע"פ 914/81, שהובאו בעניין סלומון אבו, חזרו בתי המשפט פעמים רבות (ראו למשל: ע"פ 492/02 עסל נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(6) 935 (2002), כבוד השופט א' א' לוי, פסקה 4; ע"פ 343/00 טוואש נ' מדינת ישראל (12.2.2004), כבוד השופט ת' אור, פסקה 9).

זיהוי הנאשם באמצעות ארבעת העדים - סיכום

70. כפי שנפסק פעמים רבות, אין מניעה לבסס הרשעה על סמך עדות זיהוי יחידה, אף בהיעדר תוספת ראייתית התומכת בזיהוי הנאשם רק באמצעות אותה עדות יחידה (ע"פ 10360/03 שדיד נ' מדינת ישראל (2.3.2006), כבוד השופט ע' ארבל, פסקה 12. ראו גם: עניין חזיזה, פסקה 47; עניין איטל, פסקה 63; עניין אלאטרש, פסקה י'. כן ראו את פסקי הדין הנזכרים בפסקי דין אלו).

הנאשם לא זוהה באמצעות עד יחיד, אלא זוהה באמצעות בית המשפט, זוהה בוודאות באמצעות העד ט, זוהה באמצעות ש"ג ואף זוהה באמצעות מר פרידלנדר ומר כץ. די בעדות זיהוי יחידה כדי לבסס הרשעה. אף ניתן להסתפק בזיהוי גם אם אינו מוחלט. שילוב ארבעת העדים שזיהו את הנאשם כאמור, הוא זיהוי בעל משקל רב מאד. לפיכך ובהתאם לזיהוי של ארבעת העדים האמורים, ניתן לקבוע כי הנאשם זוהה באופן מספק כדי לבסס את הרשעתו.

ז. גרסת הנאשם

71. לנוכח המסקנה כי הנאשם זוהה באמצעות עדים רבים ואף זוהה באמצעות בית המשפט, לא נראה כי יש מקום להרחיב בעניין גרסת הנאשם, או בעניין התחמקותו ממתן תשובות ענייניות בעדותו או בהתחמקותיו בתשובותיו. רק למען הסדר הטוב וכדי שלא להשאיר את נושא גרסתו חסר, נביא להלן בקצרה בלבד, את תמצית הדברים הנוגעים לגרסתו.

72. לאחר ניסיונות לאיתור הנאשם ולמרות ידיעתו וידיעת משפחתו כי המשטרה מחפשת אותו מאז יום 6.6.2018 וכי הוא דרוש לחקירה, רק ביום 12.6.2018 הוא נמצא בביתו והובא לחקירה (ראו: ת/12 – דו"ח פעולה ו-ת/13 – דו"ח עיכוב). כבר בכך יש כדי להצביע על התנהלות מפלילה מצד הנאשם (ע"פ 4510/07 סראבוניאן נ' מדינת ישראל (17.1.2008), כבוד השופט א' א' לוי (דעת הרוב), פסקה 5; ע"פ 677/84 דוד נ' מדינת ישראל, פ"ד מא(4) 033 (1987), כבוד השופטת מ' בן-פורת, עמ' 50).

מכל מקום, בחקירתו הראשונה במשטרה הכחיש הנאשם את מעורבותו בעבירות שבהן הואשם (ת/4, מיום 12.6.2018). הוא טען שאינו יודע במה מדובר ושלל אפשרות שהשתתף בידידי אבנים (שם, שורות 29-38). הוא אף הכחיש היכרות ממשית עם הנאשם 2. בעניינו אמר, "אולי הוא מהשכונה שלי. לא חבר שלו, לא הסתובבתי אתו בחיים" (שם, שורה 43). כן טען כי אינו מכיר את ט'. לדבריו, "אולי

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטין) ואח'

מכיר את השם. לא חבר שלו. מכיר את האבא מהאזור של השכונה. את ט' לא מכיר" (שם, שורות 41-40). על תשובה זו חזר גם בחקירתו השנייה (ת/1, שורות אחרונות שהוספו בכתב-יד). בדומה טען כי אינו מכיר את גלחר (שם, שורות 44-47). לעומת זאת, בעדותו בבית המשפט, שינה הנאשם מדבריו ולאחר מספר תשובות מתחכמות, אישר שהוא מכיר גם את הנאשם 2 וגם את ט' (עמ' 198-202). בעניין ש"ג לא אמר שאינו מכיר אותו, אלא רק הגיב לעניין עדותו ואמר, "תשאלי אותו, אני לא יודע, אני לא עונה על התשובות שלי" (עמ' 204, שורות 20-25).

במהלך חקירת הנאשם במשטרה הוצג לו הסרטון, אך הוא טען כי אינו מזהה את הילדים הנראים בו. לאחר שהחוקר אמר לו, שהוא אחד מהם, הוא צחקק ואמר, "אני? חס ושלום חס ושלום" (שם, שורות 49-53). בהמשך הכחיש את האפשרות שהוא אחד מהנערים הנראים בסרטון, גם לאחר שנאמר לו כי הוא זוהה בתור אחד מהם. מאחר שהנאשם אישר שהוא מזהה את המקום הנראה בסרטון ואף נמצא שם מדי פעם, הוא נשאל מתי היה במקום שממנו יידו את האבנים בפעם האחרונה, ועל כך השיב, כי הוא שומר על זכות השתיקה (שם, שורה 86). בהמשך הוסיף כי היה במקום בליל שבת האחרון ובשבוע שקדם לו. לגבי הזמן שקדם לכך אמר, כי "יש לי שכחה... לא זוכר טוב" (שם, שורות 89-90). בעניין עצם יידוי האבנים, הכחיש הנאשם שיידה אבנים, טען שלא יודע על מה החוקר מדבר (שם, שורה 38), וטען כי הוא אינו מי שנראה בתמונה (שם, שורות 60-68).

גם בחקירתו השנייה הכחיש כל קשר לעבירות (ת/1 מיום 15.6.2018), טען כי מעולם לא זרק אבנים, כי האירוע לא קשור אליו, כי אינו יודע מה היה במקום, וכי אינו מכיר את הנאשם 2, אלא לכל היותר ראה אותו פעם אחת בחיים (שם, שורות 8-42).

73. בעדותו בבית המשפט שינה הנאשם מגרסתו בעניין שאלת היכרותו את הנאשם 2 ואת ט', אישר כי הוא מכיר את הנאשם 2 (עמ' 203), ואף אישר שבעבר למד עם ט'. עם זאת טען, כי היום הוא כבר לא מכיר אותו (שם, עמ' 198). זו אפוא, דוגמה אחת לאי האמת בדברי הנאשם בעדותו, המשליכה על אי האמון שניתן לדבריו.

עוד יש להוסיף, כי כבר במהלך חקירתו במשטרה קשר הנאשם את עצמו לעבירות. במהלך חקירת שני הנאשמים נעשה להם תרגיל חקירה שבו הם הוקלטו. הנאשם הכחיש בחקירתו שהוא נשמע בהקלטה, זאת למרות עדות החוקר שהקליט את שני הנאשמים, אשר העיד על כך ואף אישר מי היו הדוברים (עדותו של החוקר אורי סעדיה בפרוטוקול מיום 5.11.2018, עמ' 84-87). כבר בהקלטה זו קשר הנאשם את עצמו לעבירות, בכך שאמר לנאשם 2, "הראו לך תמונה אחת שלי ושליך... אני אודה?" ואמר שאינו יודע מה רוצים ממנו. כאשר הדברים הוצגו לו בחקירתו הוא הכחיש שמדובר בו (ת/1, שורות 54-79). לעניין זה יוער, כי לא מצאתי לנכון להידרש לטענת ההגנה כי הדברים לא הוכחו באמצעות חוות דעת מומחה לזיהוי קול. זאת מאחר שזיהוי קול אינו מחייב חוות דעת מומחה (עניין דנד, כבוד השופט י' קדמי, פסקה 6 והפסיקה שם), ובכל מקרה, אין זו אלא ראייה נוספת השוללת את גרסת הנאשם, אך זו אינה הראייה העיקרית שעליה נשענת המסקנה הסופית בעניין זיהוי כמי שנראה בסרטון.

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטין) ואח'

אף אין מחלוקת על כך שבמהלך השיחה בין הנאשמים הם שוחחו בשפה מוצפנת (שפת הפ"א) (עדותו של אורי סעדיה, שם עמ' 87-89). עצם הדיבור בין שני הנאשמים בשפה מוצפנת המוכרת לשניהם, סותרת את דברי הנאשם במהלך חקירתו במשטרה, כי לא הכיר את הנאשם 2, טענה שאף חזר בו ממנה בעדותו. בדומה, עצם השימוש בשפה זו מצביעה על התנהלות מפלילה מצד הנאשם ועל ניסיון הנאשם להסתיר עובדות מחוקריו.

74. מכל מקום וכאמור, במהלך חקירתו במשטרה הכחיש הנאשם כל קשר לעבירות, טען כי אינו יודע דבר על ידידי האבנים ואף אינו יודע מי יידה אבנים, טען כי אינו מכיר את הנאשם 2, את ט' ואת ש"ג. לעומת זאת, בעדותו בבית המשפט אמר לראשונה כי הוא כן יודע מי יידה אבנים כמתואר בכתב האישום, אך סרב למסור שמות (עמ' 194-195). הנאשם לא אמר כי הדבר נודע לו רק בדיעבד, כך שנראה כי זו גרסה חדשה אשר לא נזכרה במהלך חקירתו במשטרה. נראה אם כן, כי בדומה לשאר דבריו של הנאשם, אין מדובר בגרסת אמת.

התכחשות הנאשם לכך שהוא זה שנראה בסרטון אינה אמינה, ואינה אלא גרסת בדים שאינה אמת. מסקנה זו אף נתמכת באי האמת בדבריו בכל הנוגע לשאלת היכרותו את העדים שזיהו אותו. כך בין השאר וכפי שפורט לעיל, בעדותו אישר הנאשם שהוא מכיר את אלו שזיהו אותו ואשר לגביהם נשאל ובין השאר, הנאשם 2, ט' וש"ג. זאת לאחר שקודם לכן טען כי אינו מכיר אותם.

אי האמון בגרסת הנאשם אף נובע מניסיון הנפל של הנאשם לבנות את הגנתו על תמונת המשפחה, תוך אי אמירת אמת בעניין מועד צילומה, כמפורט לעיל. לבסוף, אף התנהלותו היהירה והמתחכמת במהלך עדותו בבית המשפט, חיזקה את התרשמותי כי אינו דובר אמת וכי היה עסוק בהתחכמויות (דוגמאות בודדות מתוך רבות: "אני לא חייב להגיד את זה בגלל שלא משלמים לי על זה שאני אומר" (עמ' 199, שורה 18); "אני לא עובד אצלך" (עמ' 200, שורה 14); "אני לא עונה על השאלות שהתשובות עליהן לא אני צריך לענות אותן" (עמ' 204, שורה 25).

75. ניתן אפוא, לסכם בכך שגרסת הנאשם אינה אמינה, טענתו כי הוא אינו הנער אשר נראה בסרטון לצד הנאשם 2 לא נתמכה בדבר ומכל מקום, נסתרה בעדויותיהם של עדים רבים אשר זיהו את הנאשם בסרטון או בתמונה שהוצגה להם מתוך הסרטון, כפי שפורט בהרחבה לעיל.

בנסיבות אלו, שבהן הנאשם אף שמר על זכות השתיקה עת נשאל מתי נכח במקום שבו נעברה העבירה ולא אמר אמת בחקירתו, יש בכך כדי לחזק את העדויות של העדים שזיהו אותו. כפי שנקבע לעניין זה, "אין מחלוקת כי שתיקת נאשם בחקירתו ושקרי עשויים להוות תוספת ראייתית המחזקת את עדות הזיהוי (ראו למשל: פסקאות ז' ו-ט' לחוות דעתו של השופט רובינשטיין בעניין אלאטרש המהווה יישום של הכלל האמור במקרים בהם ההרשעה מתבססת על עדות זיהוי)" (עניין תזיזה, פסקה 64(א)) וכן עניין אלאטרש הנזכר, בפסקאות ז' ו-ט' וכן הפסיקה הנזכרת שם).

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטין) ואח'

76. לבסוף, אף לעצם הודאת הנאשם 2 בעבירות שבהן הואשמו שני הנאשמים ולקביעה כי עבר את העבירות, ישנו משקל לחובת הנאשם, אם גם אין מדובר בהודאת שותף, המפלילה את שותפו. כך נקבע בע"פ 4398/09 חמוד נ' מדינת ישראל (1.8.2011) (כבוד השופט א' א' לוי, פסקה 13):

"אמת, כאשר אדם מודה במהלך משפטו באישומים המיוחסים לו, אף מקום בו העבירות בוצעו – על פי החשד – יחד עם אחר, אין לראות בהודאתו שלו כעדות המפלילה, מניה וביה, את האחר (ע"פ 4541/90 סלע נ' מדינת ישראל (24.7.91); ע"פ 7758/04 אלקאדר נ' מדינת ישראל (19.7.07)). אדם העומד בפני הודאה באשמה שוקל בראש ובראשונה את עניינו שלו, וספק אם אותה שעה הוא נותן את דעתו להשלכות הרוחב שיש להודאה על מי שנחשד כי היה שותפו. עם זאת, אין משמעות הדבר כי הודאתו של האחד נטולת ערך במשפטו של האחר (ע"פ 7756/03 קוממי נ' מדינת ישראל (1.12.04)). יתכנו מקרים בהם יהיה רשאי בית-המשפט להסיק מסקנות מכך שאחד הנאשמים מאמת בהודאתו את החשדות שיוחסו לו. לא מן הנמנע כי מסקנות אלו יהיו רלוונטיות גם במשפטו של אחר, אף אם אין לראות בהודאת השותף כעדות במשמעותה המקובלת".

77. מכל הטעמים האמורים, לא נמצא כל מקום למתן אמון בדברי הנאשם, המתכחש לכך שהוא נראה בסרטון, כי זוהה באמצעות מספר עדים ואף באמצעות התרשמות בית המשפט.

ח. על מחדלי החקירה הנטענים

78. לפני סיום נוסף, כי לא ניתן לקבל את טענות ההגנה בדבר מחדלי החקירה שהוזכרו בסיכומיה, אשר אלו עיקריהם: אי עריכת עימות בין הנאשם לבין ט'; היעדר תיעוד חקירתו הראשונה של ט'; אי עריכת מסדר זיהוי; אי שחזור העבירות תוך הצבת הנאשם במקום שבו נעברו והשוואתו אל הנער הנראה בסרטון; אי מיצוי כיווני חקירה הנוגעים לאפשרות שהמצולם בסרטון היה לכאורה, נער אחר שאינו הנאשם.

79. לגופם של דברים לא נראה כי פעולות החקירה שמנתה ההגנה היו דרושות ומכל מקום, היעדרם לא פגם בדרך כלשהי בהגנת הנאשם. כך בין השאר, לא ברור איזו תועלת הייתה צומחת מעימות עם ט'; חזר על עיקרי דבריו גם בחקירתו השנייה שכן תועדה, כך שלא נראה כי אי תיעוד חקירתו הראשונה פגמה בהגנת הנאשם; לא ברור לשם מה נדרש מסדר זיהוי. כך בכלל וכך על אחת כמה וכמה במקום שבו כל העדים שזיהו את הנאשם הכירו את אותו וזיהו אותו בסרטון על סמך היכרותם אותו (ט' וש"ג), או זיהו אותו בתמונה שמתוך הסרטון, למרות איכותה הירודה (פרידלנדר וכץ). אין מדובר בעד זר שראה את העבירה ונדרש לאחר מכן לזהות את עובר העבירה ולכן לא היה כל צורך במסדר זיהוי; בדומה, לא נראה כי הייתה צומחת תועלת כלשהי מהשחזור. כך במיוחד מעת שאיכות הסרטון טובה וחדה באופן שאפשר לזהות בו את הנאשם.

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטין) ואח'

80. כידוע, הכלל הוא כי אין הכרח ואין חובה "להמשיך בחקירה עד שתהיה מושלמת ... במשפט פלילי השאלה שבפני בית המשפט היא, לא אם אפשר וראוי היה לעשות עוד צעדי חקירה אלה או אחרים, אלא אם יש די ראיות המוכיחות את האישום מעבר לספק סביר" (ע"פ 5741/98 עלי נ' מדינת ישראל (10.6.1999), כבוד השופט י' זמיר, פסקה 4). העובדה שלכאורה, ניתן היה לעשות פעולת חקירה נוספת אשר לא נעשתה, אינה בגדר מחדל חקירה המשליך על תוצאת ההליך המשפטי. רק אם אי עשיית פעולת חקירה מהותית מסויימת פגם בהגנת הנאשם, ייחשב הדבר למחדל חקירה העשוי לבסס ספק סביר באשמתו. אף לא אחת מפעולות החקירה אשר לפי טענת ההגנה לא נעשו, עולה לכדי מחדל חקירה מעין זה (ראו עוד: ע"פ 4906/09 אלנברי נ' מדינת ישראל (24.1.2010), כבוד השופט ס' גובראן, פסקאות 23-24. כן ראו את הבקורת של כבוד השופט י' עמית בע"פ 5417/07 בונר נ' מדינת ישראל (30.5.2013) (פסקה 17), בעניין עיסוק יתר, לעתים אף שלא לצורך, בנושא מחדלי חקירה, גם במקום שבו אין מדובר במחדלי חקירה של ממש).

ט. סיכום ותוצאה

81. הנאשם כפר רק בכך שהוא זה שתועד בסרטון כמי שעבר את העבירות עם הנאשם 2. בהתאם לכך, השאלה היחידה שנדרשנו להכריע בה היא אם הנאשם הוא מי שנראה בסרטון המתעד את העבירות המתוארות בכתב האישום.

מכל הטעמים שפורטו בהכרעת דין זו, הגעתי לכלל מסקנה כי המאשימה הוכיחה מעבר לכל ספק סביר כי הנאשם הוא זה אשר נראה בסרטון עם הנאשם 2, ולפיכך אף הוכח כנדרש, כי עבר את העבירות שבהן הואשם.

למסקנה זו הגעתי על יסוד כל הראיות והטעמים שפורטו בהרחבה הכרעת דין זו ובכלל זה: העובדה שזיהיתי בעצמי את הנאשם בסרטון; עדויותיהם של ארבעה עדים נוספים אשר זיהו את הנאשם: ט', אשר זיהו אותו בוודאות, ש"ג אשר זיהו אותו בסבירות גבוהה, וכן פרידלנדר וכך, אשר זיהו את הנאשם בתמונה מתוך הסרטון, למרות איכותה הירודה; דחיית טענת ההגנה, שלפיה ניתן היה לטעות בזיהוי הנאשם בשל דמיון אפשרי בינו לבין מי מאחיו וזאת בין השאר, לאחר שנקבע כי ההגנה לא הוכיחה טענה זו, כי הטענה נשענה על עובדות שאינן אמת בעניין מועד צילום תמונת המשפחה, ואף לאחר שנקבע כי אין דמיון בין הנאשם לבין מי מאחיו באופן העשוי להביא לטעות בזיהוי הנאשם; קביעה כי גרסת הנאשם אינה אמת וכי לא ניתן לתת אמון בדבריו.

82. משהוכח מעל ומעבר לכל ספק סביר כי הנאשם הוא זה שעבר את העבירות שבהן הואשם בכתב האישום, נקבע בזה כי עבר שתיים עשרה עבירות של יידוי או ירי של אבן או חפץ אחר לעבר כלי תחבורה, לפי סעיף 332א(ב) בצירוף סעיף 29(א) ו-1(ב) בחוק העונשין וכן חמש עבירות של היזק במזיד לרכב, לפי סעיף 413 בצירוף 29(א) ו-1(ב) בחוק העונשין.

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 18-06-47734 מדינת ישראל נ' ש' (קטין) ואח'

ניתנה היום, י"ב בניסן התשפ"א, 25 במרץ 2021, במעמד הנאשם ובאי-כוח הצדדים כמפורט בפרוטוקול הדיון מהיום.

תמר בר-אשר, שופטת